

School(ontwikkelings)plan

2020-2025 SBO De Piramide

Schoolgegevens:	School voor speciaal basisonderwijs De Piramide
Brinnummer:	12VW00
Directie:	Alex Saalmink
Adresgegevens:	Groningensingel 1185 6835 HZ Arnhem
Contactgegevens:	026-32171876 directie.piramide@floresonderwijs.nl
Website adres:	http://www.sbodepiramide-arnhem.nl/
Bevoegd gezag:	Floresonderwijs
Adres bevoegd gezag:	Beverweerdlaan 3, 6825 AE Arnhem

Inhoud

Hoofdstuk 1. Inleiding	5
1.1 Terugblik vorig schoolplanperiode	5
1.2 Totstandkoming van dit schoolplan	6
1.3 Sterkte-Zwakte analyse	7
Hoofdstuk 2. Ons bestuur	9
2.1 Missie	9
2.2 Visie	9
2.3 Ambities	10
Hoofdstuk 3. Onze school: identiteit, doelen, missie en visie	11
3.1 Algemene kenmerken: identiteit en kernwaarden	11
3.2 Veranderthema's en doelen	12
3.3 Missie en motto	13
3.4 Visie	14
Hoofdstuk 4. Onze school: het Onderwijs	18
4.1 Werkwijze	18
4.2 Didactiek	21
4.3 Inhoud van het onderwijs	24
4.4 Eigen aspecten van kwaliteit	27
4.5 Pedagogisch klimaat	28
4.6 Sociale veiligheid en welbevinden	28
Hoofdstuk 5. Onze school: (extra) ondersteuning	30
5.1 Passend onderwijs	30
5.2 School Ondersteunings Profiel (SOP)	31
Hoofdstuk 6. Onze school: organisatie	33
6.1 Samenwerking	33
6.2 Ouderparticipatie/Educatief partnerschap	34
Hoofdstuk 7. Onze school: personeelsbeleid	36
7.1 Gesprekkencyclus, professionalisering en scholingsplan	36
7.2 Pedagogisch-didactisch handelen: eigen ambities van kwaliteit	36
7.3 Formatiebeleid	37
7.4 Taakbeleid	37
7.5 Samen opleiden/ opleidingsscholen	38
Hoofdstuk 8. Onze school: kwaliteitszorg	39
8.1 Data verzamelen	39

8.2	Data duiden, doelen formuleren en doen.....	41
8.3	Interne audit	42
8.4	MARAP	43
8.5	Evaluatie	43
Hoofdstuk 9. Resultaten van dit SOP 2020-2025.....		45
BIJLAGE 1. Meerjarenplanning inclusief eigen aspecten van kwaliteit		46
BIJLAGE 2. Instemming MR.....		49
BIJLAGE 3. Vaststelling bevoegd gezag		49
BIJLAGE 4. Arrangementen SBO De Piramide		49
BIJLAGE 5. Beleidsnota duurzaam SBO in Arnhem Zuid		49

Hoofdstuk 1. Inleiding

SBO De Piramide is een school voor speciaal basisonderwijs van openbare signatuur. SBO De Piramide maakt deel uit van Stichting Floresonderwijs en valt onder het samenwerkingsverband PassendWijs. Bij dit samenwerkingsverband zijn alle scholen uit de gemeente Arnhem en omliggende gemeenten aangesloten. SBO De Piramide is gesitueerd in de wijk Vredenburg te Arnhem. De school heeft gemiddeld 140 leerlingen. Deze leerlingen zijn verdeeld over 10 groepen.

Voor u ligt het school(ontwikkelings)plan 2020-2025 van SBO De Piramide. Het SOP (schoolontwikkelingsplan) geeft ons als school richting en sturing voor de komende vier jaar.

In het eerste hoofdstuk van dit meerjarig schoolplan blikken wij terug op het vorige meerjarig schoolplan en staan wij stil bij wat er de afgelopen jaren (daarvan) is gerealiseerd. Daarnaast beschrijven wij hoe dit schoolplan 2020-2025 tot stand is gekomen.

1.1 Terugblik vorig schoolplanperiode

Het vorige schoolplan liep van 2016 tot 2020. We willen graag kort terugblikken op de doelen die we onszelf de afgelopen jaren hadden gesteld en op de realisering daarvan.

Het voorgaande schoolplan was erg ambitieus. Er waren te veel doelen gesteld. Alle beschreven doelen zijn (achteraf gezien) dan ook niet altijd realistisch of haalbaar gebleken. In deze periode zijn er bovendien nog in de omgeving van de school diverse ontwikkelingen geweest, die direct of indirect invloed hebben gehad op keuzes, die zijn gemaakt. Sinds de vervaardiging van het vorige meerjarenplan is - op basis van voortschrijdend inzicht - een aantal keuzes gemaakt die afwijkend waren van dat schoolplan. Ook heeft COVID-19 zand in de motor gestrooid. Dit heeft er samen toe geleid dat een aantal doelen/plannen niet helemaal is uitgevoerd/ behaald. Het betreft dan vooral de verdere uitwerking van woordenschatonderwijs en de verdere ontwikkeling van begrijpend lezen. Aan deze specifieke doelen zal in het plan 2020-2025 bijzondere aandacht worden geschonken. SBO De Piramide houdt vooral een constante focus op het leren (van de leerlingen). Deze focus heeft ertoe geleid dat de school in ieder geval in de vorige schoolplanperiode haar primaire leerlingdoelen wél heeft kunnen realiseren.

SBO De Piramide heeft -ondanks wisselingen in het personeels- en directie bestand- een team behouden dat vanuit een gezamenlijkheid werkt aan de leerprestaties van leerlingen en leerkrachten. Deze gezamenlijkheid is nodig om uit te stralen dat leerlingen niet door individuele leerkrachten, maar door het gehele team worden ondersteund. Dit is een belangrijke kracht van de school : we zijn samen één team.

1.1.1 Gerealiseerd

Er is in de afgelopen jaren veel veranderd. De school heeft een transitie doorgemaakt. Deze transitie kan worden omschreven als een overgang van volgend naar leidend onderwijs. Onderwijs waar -op basis van hoge verwachtingen van kinderen en leerkrachten- vorm wordt gegeven aan een ándere inhoud van haar lessen. De ateliergedachte voor de hele school (atelier-school) is vervangen door een algemene opbrengst- en handelingsgerichte manier van werken, waarbij nog wel een aantal ateliers behouden blijft, maar die worden dan specifiek ingezet.

Deze onderwijsvorm is erop gericht om de kansen van leerlingen in de samenleving te vergroten. De commitment aan deze opdracht is groot. Leerkrachten werken doelgerichter aan het realiseren van groepsplannen met de daaraan gekoppelde doelen.

Voor de vakgebieden begrijpend lezen en rekenen lijken de opbrengsten voor wat betreft de schoolverlaters overeen te komen met dat wat verwacht mag worden en dat is goed nieuws.

1.1.2 Uitdagingen nieuwe schoolplanperiode

Directie en leerkrachten realiseren zich terdege dat zij het verschil voor leerlingen moeten maken. Hierdoor ligt de focus op het versterken van diverse leerkrachtvaardigheden. De schoolcultuur -het continu verbeteren- gaat hierin een steeds grotere rol spelen.

In de komende schoolplanperiode zullen keuzes moeten worden gemaakt op leerstofgebied (vakken). Zo zal er een nieuwe rekenmethode, passend bij onze visie voor de school, nodig zijn. Het uitzetten van leerlijnen vanaf groep 1 -voor diverse deelgebieden- heeft hierbij de aandacht. Alle leerlijnen zullen ook meer passend moeten worden gemaakt voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

Ook de omgeving van SBO De Piramide verandert. De aanstaande samenwerking met SBO de Horizon¹, de nieuwbouw (start 2022-2023) en de herinrichting van het samenwerkingsverband PassendWijs zullen de komende jaren invloed hebben op de keuzes die wij als school moeten maken.

Uiteindelijk zal dit samen gaan leiden tot één team in één gebouw met één visie op onderwijs voor alle leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Wij willen samen het verschil blijven maken.

1.2 Totstandkoming van dit schoolplan

Het schoolteam en ouders/verzorgers hebben -onder leiding van de directie- gewerkt aan de totstandkoming van dit school(ontwikkelings)plan.

Op basis van de beschrijvingen in het voorgaande schoolplan en informatie over nieuwe en/of op handen zijnde ontwikkelingen heeft het schoolteam uitspraken gedaan aangaande de visie van de school. Daarmee is door het schoolteam de richting aangegeven waarin de school zich zou moeten ontwikkelen.

Uiteraard zijn ook de leden van de medezeggenschapsraad nadrukkelijk betrokken bij het tot stand komen van die visie.

Daarnaast zijn gegevens verzameld, die duidelijk maakten welke positie de school aan het eind van de vorige schoolplanperiode innam op de verschillende beleidsterreinen.

Ook in de komende jaren gaan wij de kwaliteit van ons onderwijs verder verbeteren en wel d.m.v. het versterken en vergroten van leerkrachtvaardigheden op gebied van leerlijnen en instructie. Voorts werken wij aan het verder ontwikkelen van het onderwijsaanbod en de organisatie van de school tot een professionele leergemeenschap.

Dit schoolplan staat niet op zichzelf maar is vormgegeven in samenhang met een aantal andere beleidsdocumenten, te weten:

- Meerjarenbeleidsplan Floresonderwijs:

In ons meerjaren schoolontwikkelplan herhalen wij niet wat al in dat plan staat; wij maken een schoolspecifieke vertaalslag naar onze eigen school.

- Het jaarontwikkelingsplan (JOP):

In het jaarontwikkelingsplan, afgeleid van het meerjarig ontwikkelingsplan, leggen wij jaarlijks onze beleidsvoornemens vast en beschrijven wij hoe wij het komende schooljaar onze school organiseren. Na afloop van ieder jaar wordt geëvalueerd of de afgesproken jaardoelen bereikt zijn. Het jaarontwikkelingsplan wordt vastgesteld na instemming van de medezeggenschapsraad (MR).

¹ Bijlage : Beleidsnota Duurzaam SBO in Arnhem Zuid

- De schoolgids:

In de schoolgids geven wij voor ouders een beeld van wat zij kunnen verwachten op SBO De Piramide: hoe ziet het onderwijs er uit? welke activiteiten zijn er? hoe komt de school zijn verplichtingen na? welke zorg wordt geboden? met welke instanties werkt zij samen? wat wordt er van ouders verwacht? bij wie kan je terecht met klachten? hoe is de school georganiseerd? Kortom: alles wat ouders weten willen als zij een schoolkeuze voor hun kind gaan maken. De schoolgids wordt elk jaar bijgesteld.

- De jaarkalender:

Het jaarrooster, de activiteiten voor kinderen en ouders en de organisatie van de school nemen wij op in de jaarkalender. Wij geven ook uitleg over de aard en de inhoud van de activiteiten.

- De nulmeting per vakgebied:

Jaarlijks doen wij een nulmeting per vakgebied. Deze nulmeting geeft ons inzicht in de populatie en opbrengsten van onze leerlingen.

- Afsprakenlijst:

In onze afsprakenlijst zijn alle afspraken vastgelegd die wij met elkaar gemaakt hebben. Dit betreft onderwijs, leerlingenzorg en gedrag.

Voor dit meerjarig schoolplan is voorts gebruik gemaakt van de volgende gegevens:

- de sterkte- zwakte analyse 2019;
- de meest recente inspectierapporten;
- tevredenheidsmetingen van ouders, leerlingen en medewerkers;
- de jaarlijkse evaluaties van de actieplannen en het laatste jaarontwikkelplan;
- een analyse van de leerresultaten op basis van methodeonafhankelijke toetsen.

Tevens is met betrekking tot ons schoolplan rekening gehouden met de volgende ontwikkelingen:

1. een sterk toenemende aandacht voor het gelijkwaardigheidsprincipe;
2. een sterk toenemende aandacht voor de sociale veiligheid binnen scholen;
3. aandacht voor de brede ontwikkeling: accent op het vergroten van kennis en het leggen van een relatie tot het oefenen van vaardigheden (Kennis Curriculum);
4. de groeiende rol van de leerkracht;
5. landelijke ontwikkelingen m.b.t. passend onderwijs.

Tenslotte is ook de inhoud en werking van de Beleidsnota Duurzaam SBO in Arnhem Zuid van invloed op dit meerjarig schoolontwikkelingsplan.

1.3 Sterkte-Zwakte analyse

Als toevoeging op de stand van zaken en om een goede nulmeting te doen, is in 2019 een sterkte-zwakte analyse uitgevoerd. Deze sterkte-zwakte analyse geldt als onderlegger voor het ontwikkelingsplan 2020-2025. Ter afsluiting van dit hoofdstuk geven wij nog even een samenvatting van genoemde sterkte-zwakte analyse uit 2019.

Sterke kanten van onze school:

- Er is een planmatige en cyclische aanpak van schoolontwikkeling. De school heeft prioriteiten gesteld en verbeterpunten zijn smart geformuleerd in het jaarontwikkelplan en de meerjarenplanning.

- De school beschikt over inzichtelijke rapportages van de kwaliteit van haar onderwijs. De kwaliteit van de toetsing is voldoende.
- De school werkt opbrengstgericht aan kwaliteit van haar onderwijs.
- De school werkt handelingsgericht aan het effect van haar onderwijs aan leerlingen.
- Leerkrachten geven leerlingen structuur in de dag, instructie volgens het directe instructie- model waarbij tegemoet wordt gekomen aan de onderwijsbehoeften van leerlingen.
- Leerkrachten zijn gericht op ontwikkeling en verbetering van zichzelf.
- De school gebruikt betrouwbare toetsen en voert deze correct uit.
- De school heeft een helder ontwikkelingsperspectief.
- De school werkt met ambitie-standaarden voor spelling, rekenen en lezen.
- De school werkt met methoden die voldoen aan de kerndoelen op de vakgebieden lezen, rekenen, spelling en schrijven.
- De school heeft een beredeneerd aanbod, dat is vertaald in onderwijsarrangementen.
- De school werkt opbrengstgericht aan sociaal (school) gedrag en het Leren leren.
- De school werkt convergent.
- De school beschikt over een sterk en veilig pedagogisch schoolklimaat.
- Digitalisering d.m.v. inzet Chromebooks en daaraan gekoppelde educatieve programma's (bouw, bareka ed.) is van hoog niveau
- SBO De Piramide heeft de ontwikkeling tot een professionele leergemeenschap opgebouwd uit leerteams, ontwikkelteams en een breed MT.

Zwakke kanten van onze school:

- Door het convergente werken ontstaat er grote heterogeniteit in de groepen. Hierdoor is het lastig om groepsplannen te formuleren die passen bij een groep en in lijn zijn met de ambities van de school.
- Voor het vakgebied begrijpend lezen ontbreekt een beredeneerde leerstof- planning en de schriftelijke verantwoording hiervan.
- Er ontbreekt een ambitie standaard voor Begrijpend lezen
- Het verder versterken van het analyseren van toetsgegevens, zowel methode- als methode-onafhankelijke toetsen (zicht op leerlijnen) komt te langzaam tot stand.
- De werkdruk wordt onder leerkrachten als hoog ervaren.
- Zowel ouders als leerlingen ervaren de omgeving van de school als niet veilig
- Het woordenschaataanbod, in relatie tot OJW (Orientatie op Jezelf en op de Wereld) is onvoldoende.

Onze kansen:

- Mogelijkheid om arrangementen te veranderen, toe te voegen of aan te passen aan ons aanbod op basis van veranderende onderwijsbehoeften van onze leerlingen.
- De aanstaande nieuwbouw van SBO De Piramide.
- De aanstaande samenwerking met SBO De Horizon.
- De verdere professionalisering van het schoolteam en de directie.
- Mogelijkheid tot nauwere samenwerking met zorgpartners.
- Herinrichting van samenwerkingsverband PassendWijs met als doel om te komen tot meer inclusiviteit (thuis nabijheid).

Bedreigingen:

- Personele tekorten.
- Veranderende behoeften door veranderende leerlingenpopulatie.
- Financiële beperkingen door herinrichting van het samenwerkingsverband.
- Het onvoldoende kunnen bieden van professionele ondersteuning aan/voor reguliere scholen.

Hoofdstuk 2. Ons bestuur

Onze basisschool maakt –zoals gezegd- deel uit van stichting Floresonderwijs. De scholen van Floresonderwijs bieden passend onderwijs voor kinderen in Arnhem en Renkum. Op 41 locaties doen 35 scholen, 32 directeuren, 800 leerkrachten, 2 bestuurders, ondersteunend personeel en 1 Shared Services Center samen het beste voor ieder van de meer dan 9.000 kinderen. Aan het bestuursplan ontlelen we de volgende missie en visie.

2.1 Missie

Floresonderwijs wil haar leerlingen zo goed mogelijk voorbereiden op de maatschappij. Onze huidige maatschappij verandert steeds sneller en brede kennis wordt steeds belangrijker. Leerlingen moeten daarom kennis hebben van onderwerpen als gezondheid, burgerschap en sociale veiligheid. Dit vraagt om toekomstgericht onderwijs. Onderwijs, waar het aanleren van de basiskennis en -vaardigheden als taal- en rekenvaardigheid essentieel zijn, maar waarin ook digitale, maatschappelijke en sociale vaardigheden steeds meer aandacht krijgen. Toekomstgericht onderwijs kenmerkt zich doordat het prikkelt en nieuwsgierig maakt, het leerlingen leert om te gaan met vrijheid én verantwoordelijkheid en het leerlingen leert zich blijvend te ontwikkelen. Het onderwijs is relevant en het biedt maatwerk.

2.2 Visie

Floresonderwijs beschrijft haar visie uitgebreid in het strategisch beleidsplan. Hieronder wordt de visie van de stichting verkort weergegeven. Alle basisscholen van Floresonderwijs onderschrijven deze visie.

2.2.1 Visie op leren

Ieder kind kan alles leren. Wij gaan uit van de mindset: doelgerichte inspanning en attitude bepalen het leren, waarbij succeservaringen motiveren en zelfvertrouwen geven. Basiskennis en –vaardigheden (cognitie) zijn nodig om complexere vaardigheden, zoals kritisch denken en zelf problemen oplossen, te ontwikkelen.

2.2.2 Visie op leren organiseren

Het leren organiseren wij door het geven van effectieve instructie. Mindset en attitude van de leerkracht maken het verschil: duidelijke leerdoelen, creëren van succeservaringen, directe procesgerichte feedback bieden en reflectie op eigen handelen hierin. We gaan uit van ons motto ‘samen voor ieder kind’. We differentiëren in principe níet op basisaanbod, wél in ondersteuning: duidelijke aanwijzingen geven, aanpak en verwerking/ervaring opdoen. We gaan voor ons aanbod uit van convergente differentiatie. De verdere ondersteuning past bij de onderwijsbehoeften van kinderen, die deze ondersteuning ook echt nodig hebben.

2.2.3 Visie op professionaliseren

We leren continu van en met elkaar, waarbij feedback voorwaarde is. Voor feedback heb je soms andere professionals nodig. Medewerkers bij Floresonderwijs werken samen, zijn het eens over de visie op leren en geven samen vorm aan visie op leren organiseren. Ze doen dit op een professionele wijze door feedback te kunnen ontvangen en te durven geven, om zo te leren ván en mét elkaar. Medewerkers leren, zoals beschreven in de visie op leren, voelen zich eigenaar en vragen waar nodig ondersteuning. Medewerkers realiseren zich dat zij van nature gericht zijn op zelfbescherming en kunnen daar mee omgaan en naar handelen.

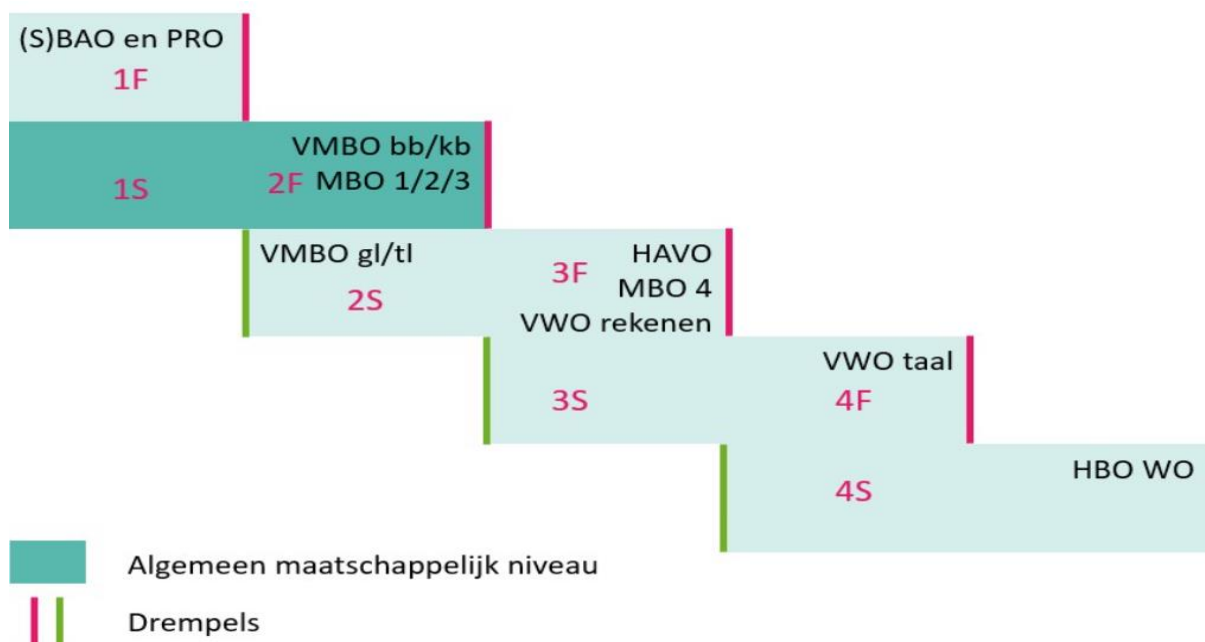
2.2.4 Visie op veranderen

Wij verbeteren continu. Dit doen wij samen, waarbij feedback een absolute voorwaarde is. Uit het meta-onderzoek van John Hattie² blijkt dat, op schoolniveau, de meest invloedrijke interventie voor de verbetering/verandering van het onderwijs het organiseren van continue professionele ontwikkeling van leerkrachten is. Binnen Floresonderwijs willen wij daarom investeren in professionalisering en daar willen wij focus in aanbrengen. De maatschappij verandert continu en om professioneel te blijven, stellen onze medewerkers zich open voor maatschappelijke veranderingen en relevante nieuwe wetenschappelijke inzichten. Onze medewerkers willen en kunnen zich continu verbeteren door te leren v n en m t elkaar. Dat leidt ertoe dat zij het onderwijs voor leerlingen ook steeds verbeteren met als doel dat leerlingen tot ‘leergroei’ komen.

Professionalisering binnen de Floresonderwijs gaat veel verder dan het doen van een jaarlijkse teamtraining of het leren van een nieuwe methode. Het draait om een houding waarbij we continue evalueren of wat we doen zinvol is en bijdraagt aan de verhoging van leerresultaten. We voelen ons verantwoordelijk voor de resultaten van de kinderen. Deze houding maakt dat we nieuwsgierig zijn, om feedback vragen en de kennis die we zelf hebben, delen met onze collega’s.

2.3 Ambities

Het Floresonderwijs streeft ernaar om het beste uit haar leerlingen te halen. Dat betekent ook dat er ambities zijn ten aanzien van de resultaten van onze leerlingen. Het Floresonderwijs streeft ernaar dat alle leerlingen het functioneringsniveau 1F: M6/E6 behalen voor taalverzorging (lezen, spelling en begrijpend lezen) en voor rekenen.

SBO De Piramide geeft onderwijs vorm door onderwijsarrangementen te vertalen naar leeropbrengsten en functioneringsniveau. Het streven is dat 75% van de leerlingen, die SBO De Piramide bezoeken, deel uitmaakt van het Basisarrangement, altijd leidend tot 1F-1S. Het Basisarrangement leidt toe naar VMBO (BB). Alle leergebieden en het leerstofaanbod sluiten hierop aan.

² Uit ‘Leren zichtbaar maken’ John Hattie & Gregory Yates, Abimo 2011

Hoofdstuk 3. Onze school: identiteit, doelen, missie en visie

3.1 Algemene kenmerken: identiteit en kernwaarden

SBO De Piramide bekleedt een observatiefunctie voor leerlingen, die vanaf 4 jaar (onderinstroom) vanuit (meestal) specialistische kindcentra het basisonderwijs instromen.

SBO De Piramide kent meerdere toelatingsmomenten, waarvan de voornaamste zijn: na de zomervakantie, na de kerstvakantie en op 1 april.

De toelaatbaarheid voor SBO De Piramide wordt middels een toelaatbaarheids verklaring bepaald door het samenwerkingsverband PassendWijs.

De leerlingen die onze school bezoeken zijn in de leeftijd van 4 tot 13 jaar, waarbij het gaat om:

1. leerlingen die niet langer voldoende begeleiding op de basisschool kunnen krijgen;
2. leerlingen die een ander soort leren vragen dan wat de basisschool kan bieden;
3. leerlingen met sterk verschillende individuele mogelijkheden en beperkingen,
4. die daardoor uiteenlopende pedagogische en didactische zorg nodig hebben;
5. leerlingen die gebaat zijn met een duidelijke structuur;
6. leerlingen waarvan het zelfvertrouwen geschaad is;
7. leerlingen met gevoels –en contactproblemen en/of gedragsproblemen, en/of motivatieproblemen, al dan niet gecombineerd met een moeilijke thuissituatie.

Iedereen welkom

SBO De Piramide is een openbare school. De openbare school staat open voor alle kinderen, ongeacht hun levensovertuiging, godsdienst, politieke gezindheid, afkomst, geslacht of seksuele geaardheid. Iedereen is welkom op de openbare school. Op de openbare school respecteren wij elkaar en hebben wij aandacht voor de verschillen en overeenkomsten tussen de leerlingen. Wij zorgen ervoor dat ieder kind en iedere leerkracht zich thuis voelt, ongeacht zijn/haar sociale, culturele of levensbeschouwelijke achtergrond.

Iedereen benoembaar

Benoembaarheid van leerkrachten op de openbare school staat open voor iedereen, ongeacht levensovertuiging, godsdienst, politieke gezindheid, afkomst, geslacht of seksuele geaardheid. Wat van belang is, is dat leerkrachten kunnen en willen handelen volgens de uitgangspunten van het openbaar onderwijs.

Wederzijds respect

De openbare school houdt rekening met en gaat uit van wederzijds respect voor levensovertuiging van leerlingen, ouders en personeelsleden. Daarbij wordt van leerkrachten verwacht om de eigen levensovertuiging terughoudend uit te dragen. Het betekent overigens niet dat alle ideeën geaccepteerd hoeven te worden. Er wordt hierbij uitgegaan van respect binnen de kaders van de Nederlandse samenleving.

Waarden en normen

De openbare school besteedt actief en daar waar mogelijk aandacht aan uiteenlopende levensbeschouwelijke, godsdienstige en maatschappelijke waarden. Daarnaast is er ook expliciet aandacht voor de democratische rechtsstaat. Het openbaar onderwijs gaat uit van de beginselen van de democratische rechtsstaat zoals vastgelegd in de (Grond)wet en in internationale verdragen.

Niet apart, maar samen.

De openbare school maakt actief werk van de pluriformiteit die onze samenleving kenmerkt, gaat segregatie in zwarte en witte scholen tegen, draagt bij aan de integratie/ deelname aan samenleving en stimuleert democratisch burgerschap. In het openbaar onderwijs leren kinderen van elkaar, door het actief verkennen van hun culturele, levensbeschouwelijke en economische achtergronden.

De openbare school brengt verschillende opvattingen bij elkaar en laat kinderen er op basis van gelijkwaardigheid over in discussie gaan. Niet om de ander te overtuigen van het eigen gelijk, maar om kritisch naar zichzelf en medeleerlingen te leren kijken. De openbare school leert kinderen waarnemen hoe verschillende achtergronden tot ander denken en handelen kunnen leiden en het leert hen vanuit dat inzicht eigen opvattingen te ontwikkelen. Als je weet wat anderen beweegt, kun je beter met elkaar samenleven. In het openbaar onderwijs leren kinderen door ontmoeting. Ook levensbeschouwing hoort daarbij; het maakt immers deel uit van onze cultuur. Op een openbare school heeft elk kind en iedere ouder recht van spreken. Iedereen doet er toe.

Levensbeschouwing en godsdienst

De openbare school biedt ruimte en gelegenheid voor het geven en volgen van levensbeschouwelijk vormingsonderwijs of godsdienstonderwijs. De invulling van dit onderwijs is niet direct de verantwoordelijkheid van de school, maar ligt meer bij externen zoals een kerkgenootschap of andere instellingen met een levensbeschouwelijke grondslag.

Het aanbieden van godsdienst- of vormingsonderwijs laat respect voor elkaar zien: er wordt ruimte geboden voor elkaar zien en er wordt ruimte geboden voor levensbeschouwelijk onderwijs in de eigen richting.

Het openbaar onderwijs is niet alleen voor iedereen toegankelijk, maar heeft ook een actief pluriforme opdracht. Dit betekent dat het openbaar onderwijs 'bijdraagt aan de ontwikkeling van de leerlingen met aandacht voor de godsdienstige, levensbeschouwelijke en maatschappelijke waarden, zoals die leven in de Nederlandse samenleving'. In tegenstelling tot het bijzonder onderwijs neemt het openbaar onderwijs niet één levensbeschouwing als vertrekpunt, maar biedt ruimte voor diversiteit.

3.2 Veranderthema's en doelen

SBO De Piramide streeft de komende jaren de volgende doelen na:

Thema	aandachtsvelden
Streefbeeld Kwaliteit	De samenwerkingsschool ³ zal over vijf jaar aansluiten bij de veranderende behoeften van de leerlingpopulatie. Met name op het gebied van het Leren leren (executieve functies), sociaal emotionele ontwikkeling en welbevinden in complexere vraagstukken heeft de samenwerkingsschool een compleet preventief en curatief aanbod.
Streefbeeld: Onderwijszorg	De samenwerkingsschool legt verbindingen met ouders, reguliere scholen, ketenpartners en het maatschappelijk veld. Samen dragen we de verantwoordelijkheid voor onderwijszorgarrangementen en een passend leerstofaanbod voor leerlingen in de regio

³ Samenwerking tussen SBO De Horizon en SBO De Piramide (zie beleidsnota duurzaam SBO)

Streefbeeld: Onderwijskundig proces	De samenwerkingsschool heeft hoge verwachtingen van haar leerkrachten en leerlingen (ambitiekaarten) Deze worden vertaald naar reële leerdoelen. Processen e.d. zijn beschreven op kwaliteitskaarten.
Streefbeeld: Organisatie	De samenwerkingsschool werkt met een Leerlingen Administratie Systeem (LAS) en een Leerlingen Volg Systeem (LVS) die administratieve handelingen efficiënt en effectief maken. Processen en dergelijke zijn beschreven op kwaliteitskaarten

In de onderstaande hoofdstukken wordt meer ingezoomd op zaken, die bovengenoemde streefbeelden mogelijk moeten maken (visie schoolteam en wijze van onderwijs).

3.3 Missie en motto

De missie, ons motto : SBO De Piramide wil -door goed onderwijs te bieden- de kansen van iedere leerling in zijn/haar verdere loopbaan vergroten!

Onze missie vertaald naar onderwijs

Wij zien onze school als een maatschappij in het klein. Wij gebruiken de sterke kanten (en mogelijkheden) en de intrinsieke motivatie van leerlingen om vaardigheden op alle gebieden te ontwikkelen. Hierdoor kunnen wij hun kansen in de maatschappij vergroten.

Wij beschouwen de cognitieve vaardigheden van een leerling (vermogen om kennis op te nemen en te verwerken) niet alleen meer als de voorspeller van maatschappelijk succes. Wij werken daarom opbrengstgericht aan executieve vaardigheden.

Op onze school houden wij rekening met alle aspecten die van belang zijn voor de ontwikkeling van de leerling. Er is een goed evenwicht tussen het begrijpen van leerlingen en het stellen van eisen.

Wij hebben hoge verwachtingen en halen het maximale uit de leerling.

Samen hebben we zorg voor alle leerlingen en samen zijn we voor hen verantwoordelijk.

Wie willen wij zijn over een aantal jaar?

Vanuit een sterk pedagogisch en didactisch leerklimaat zal de school, die midden in de samenleving staat, onderwijs bieden aan leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte en die gebaat zijn bij een SBO-setting. Deze setting is gericht op de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen. We richten ons op de relatie tot anderen en leveren een bijdrage aan hun cognitieve ontwikkeling. Dit gebeurt door het realiseren van een voorspelbaar, duidelijk en veilig schoolklimaat.

SBO De Piramide wil bijdragen aan alle gebieden van ontwikkeling.

3.4 Visie

3.4.1 Visie op leren

‘ieder kind kan alles leren’

Wij gaan de uitdaging aan dat ieder kind alles kan leren. Voor ons betekent dit dat we voor leerlingen, waarbij het onderwijsleerproces anders of langzamer verloopt, de volgende uitgangspunten hanteren:

- Kinderen kunnen en willen niets anders dan leren.
- Kinderen leren als iets betekenis voor hen heeft.
- Kinderen kunnen keuzes maken en daarvoor staan.
- Kinderen zijn verantwoordelijk voor hun eigen gedrag.

Om bovengenoemde te realiseren vinden wij dat:

- kinderen recht hebben op een veilige, duidelijke en gestructureerde omgeving;
- kinderen recht hebben op leerstof, die aangepast is aan hun onderwijsbehoeften;
- kinderen recht hebben op een leerkracht, die aansluit bij hun onderwijsbehoeften;
- kinderen recht hebben op succeservaringen;
- kinderen recht hebben op professionals zowel in pedagogisch als in didactisch opzicht;
- kinderen het recht hebben om gezien te worden zoals zij zijn.

Voor de manier waarop wij met elkaar willen omgaan betekent dat voor iedereen binnen de school geldt dat:

- je anderen behandelt zoals jezelf behandeld wilt worden;
- je zorgvuldig om gaat met spullen;
- je meewerkt aan een goede sfeer;
- je samen afspraken maakt en je eraan houdt;
- je een open, nieuwsgierige houding laat zien;
- je samen problemen leert op te lossen;
- je in en om de school Nederlands spreekt.

3.4.2 Visie op leren organiseren

Het schoolteam van SBO De Piramide bestaat uit professionals die weten dat zij het verschil voor leerlingen moeten maken. Zij hebben hoge verwachtingen van leerlingen.

Het leerkrachthandelen en de instructievaardigheden van de leerkrachten moeten dan ook van een hoog niveau zijn om een hoog leereffect te creëren. Leerlingen zitten immers niet voor niets op een SBO school!

Leerkrachten weten welk effect zij hebben op het leren van hun leerlingen en kunnen dit effect meten. Leerkrachten maken hierbij optimaal gebruik van een ‘Expliciet Direct Instructiemodel’(EDI).

Op SBO De Piramide beschouwen leerkrachten gedrag als een vak. Gedrag kan, op een opbrengstgerichte wijze, aan leerlingen worden aangeboden en aangeleerd. Tevens worden vaardigheden als samenwerken, reflecteren en doorzetten (Leren leren) tijdens de lessen doelgericht aangeboden. Leerkrachten zijn erop gericht om áchter het gedrag van hun leerlingen te kijken. Leerkrachten leren kinderen vaardigheden, die hen ondersteunen bij het leren aan executieve vaardigheden (functies die het gedrag en handelen aansturen).

Doen / Gedrag	Denken / Cognitie
Respons-inhibitie	Werkgeheugen
Emotieregulatie	Planning / Prioritisering
Volgehouden aandacht	Organisatie
Taakinitiatie	Timemanagement
Doelgericht gedrag	Metacognitie
Flexibiliteit	

Op SBO De Piramide is het onderwijs op dusdanige wijze georganiseerd dat alle leerlingen de kans krijgen om uit te stromen op VMBO (BB)-niveau⁴. Om leerlingen optimale kansen te geven, wordt er tot en met groep 6 leertijd gestapeld (intensivering). Dit gebeurt op 3 niveaus: een verdiept, een basis- en een intensief niveau. Tot en met groep 6 krijgen alle leerlingen, op een vertraagde en gestapelde wijze, dezelfde leerstof aangeboden. In het OPP (OntwikkelingsPersPectief) wordt dit verwacht uitstroomperspectief zichtbaar gemaakt. In groep 6 worden er verdere keuzes in het leerstofaanbod gemaakt (dispensatie) om de kansen op hogere uitstroom te vergroten.

SBO De Piramide werkt convergent⁵ waar dit kan en (bij hoge uitzondering) divergent⁶ waar dit moet. Hierdoor houden leerkrachten meer zicht op de ontwikkeling van hun groep. Alle leerlingen zitten in een eigen basisgroep. In deze groep wordt rust, structuur en veiligheid geboden. De leerkracht blijft gedurende de hele dag bij zijn of haar groep. De school hanteert daarom een jaarklassensysteem.

Op onze school is Sociaal Emotionele Ontwikkeling (SEO) een belangrijk onderdeel van het programma. Leerkrachten besteden tijd aan sociale vaardigheden en aan sociale weerbaarheid. Binnen de school zijn schoolbreed afspraken gemaakt over de inzet van onze leerlingen voor wat betreft sociaal schoolgedrag en Leren leren. Er wordt gewerkt met een nieuwe SEO- methode. De methode KWINK⁷ past het beste bij het pedagogisch klimaat van de samenwerkingsschool en daarom is SBO De Piramide daarmee al gestart..

Op SBO De Piramide wordt de leerstof op verschillende manieren aangeboden:

- 1: Aanreiken van basisvaardigheden/onderwijsarrangementen (taal/lezen, spelling, rekenen,leren leren en sociaal gedrag).
- 2: Werken in ateliers om een rijkere leeromgeving te creëren (toegepast lezen en rekenen en overige vakken).
- 3: Inzetten van extra ondersteuning door onderwijsassistenten.
- 4: Inzetten van externe professionals.

⁴ Zie bijlage : Arrangementen SBO De Piramide

⁵ Convergent: één plan voor de gehele groep waarvan ieder kind profiteert

⁶ Divergent: leerlingen op andere plek op de school (zowel hoger als lager) begeleiden. Leerlingen aanspreken op eigen instructie- en verwerkingsniveau.

⁷ KWINK is methode voor social-emotioneel leren (Kwintesses NZV Amersfoort)

Thema	Verbeterdoel	prioriteit
Streefbeeld: Kwaliteit	De school maakt gebruik van een nieuwe SEO methode	hoog

3.4.3 Visie op professionaliseren

SBO De Piramide is ervan overtuigd dat kinderen het meeste leren van professionals, die constant onderzoek doen naar de wijze waarop zij hun leereffect kunnen vergroten. Door gezamenlijk -in leerteams- onderzoek te doen naar 'evidence based' en 'informed' manieren van onderwijs, wordt onder andere de instructievaardigheid van de leerkrachten vergroot.

SBO De Piramide is verdeeld in een tweetal leerteams:

- leerteam Jonge kind: groep 1 tot en met groep 5
- leerteam Oude kind: groep 6 tot en met groep 8

SBO De Piramide heeft voorts een aantal ontwikkelteams ingesteld. Deze teams/werkgroepen onderzoeken -op schoolniveau- de aanschaf van nieuwe methodes of de inzet van nieuwe methodieken. Zij voeren onderzoek uit op basis van verzamelde data en werken te allen tijde evidenced based/informed.

De leerteams Jonge kind en Oude Kind worden aangestuurd door een procesbegeleider. Deze verdeelt de taken binnen een leerteam en bewaakt de continuïteit van het onderzoek. Procesbegeleiders worden regelmatig uitgenodigd in het Breed MT om in dit gremium de stand van zaken rond een leerteam te bespreken.

Het streven is om de komende jaren de professionele leergemeenschap verder te versterken.

Onderzoeksvragen binnen leerteams kunnen voortkomen uit actieonderzoek. De procesbegeleider bewaakt ook de relatie tot de schoolontwikkeling. Op deze wijze kunnen de ontwikkelteams en de leerteams elkaar kunnen ondersteunen.

Leerlingen die SBO De Piramide bezoeken verdienen de beste leerkrachten. Middels R&O gesprekken, beoordelingsgesprekken en feedbackgesprekken wordt de ontwikkeling van leerkrachten gevolgd. Hierin is de normering vanuit de stichting Floresonderwijs leidend. Dit betekent dat iedere leerkracht binnen SBO De Piramide vakbekwaam moet zijn of hier naartoe wordt geleid. Tevens wordt hen gevraagd om, na 4 jaar werkzaam binnen de school te zijn geweest, een SEN (Special Educational Needs) opleiding te doen. Velen doen dat ook. Dit betekent dat er diverse reken-, taal- en gedragsspecialisten op SBO De Piramide werkzaam zijn.

Leerkrachten werkzaam op SBO De Piramide, maken gebruik van het aanbod zoals dat wordt aangeboden door de Flores Academie. Dit is niet verplicht en wordt per leerkracht individueel afgestemd.

Thema	Verbeterdoel	prioriteit
Streefbeeld Onderwijskundig proces	De school ontwikkelt zich tot professionele leergemeenschap	Hoog

3.4.4 Visie op veranderen

Onze SBO wil in de toekomst actief gaan bijdragen aan een -in samenwerking met andere basisscholen binnen het samenwerkingsverband- in te richten zorgstructuur/continuum voor die leerlingen, die in het regulier primair onderwijs problemen ondervinden met dat onderwijs, een en ander met inachtneming van de gestelde doelen voor passend onderwijs en van de Wet op Primair Onderwijs (WPO). Doel van het in te richten samenhangend geheel aan zorgvoorzieningen is het op een verantwoorde wijze bevorderen van een toenemende integratie/ inclusiviteit van zorgleerlingen binnen een reguliere basisschool.

De SBO is in alle opzichten een gezamenlijke onderneming van het schoolbestuur, van de overige scholen behorende bij de Stichting, van de schoolleiding, van het team van leerkrachten (Professionele LeerGemeenschap (PLG) en van het onderwijsondersteunend personeel. Gezamenlijk stellen zij -binnen de kaders van de regio Arnhem en het samenwerkingsverband- voor de aankomende periode en vanuit een heldere visie en missie, de onderwijsdoelen en de onderwijskundige, pedagogische en organisatorische vormgeving vast. Dat moet passen in een nieuwe regioaanpak, die nog vorm moet worden gegeven. Eerder genoemden denken hierbij na over de veranderende rol van het SBO binnen dat samenwerkingsverband.

De komende jaren zullen zij -binnen regio Arnhem- vanuit gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het realiseren van inclusief/thuisnabij onderwijs voor alle leerlingen in regio Arnhem, intensief gaan samenwerken om het aanbod binnen reguliere scholen en SBO-scholen zo passend mogelijk te maken.

SBO De Piramide zal participeren in het DLK (Directeuren en Leerlingen Kollektief) Vredenburg, Kronenburg en Rijkerswoerd. De school zal daar waar mogelijk haar expertise delen met andere deelnemers.

SBO De Piramide zal de komende jaren de betrokkenheid van haar leerkrachten vergroten door hen (weer) verantwoordelijk te maken voor het leren van kinderen: de school geeft het vak terug aan de leerkrachten. De structuur van de school, de mindset van de werknemers en het onderwijskundig leiderschap van leidinggevendenden zullen zo worden ingericht, dat zij optimaal bijdragen aan het leren van kinderen. 'Data gestuurd' en 'evidenced based' werken zijn hierbij absolute voorwaarden.

Hoofdstuk 4. Onze school: het Onderwijs

Les geven is de kern van ons werk. Onschiedbare facetten zijn daarbij ons eigen pedagogisch en ons eigen didactisch handelen. Van belang is dat wij oog hebben voor het individu, vanuit een open houding en met wederzijds respect en een goede relatie hebben met dat waarin een leerling zich gekend voelt. Het is van belang om zinvolle keuzes te maken t.a.v. het onderwijsprogramma (leerlijnen en arrangementen), de onderwijstijd en de zorgstructuur.

Het curriculum van onze school dekt de kerndoelen. SBO De Piramide voldoet aan de wettelijke voorschriften betreffende de uitgangspunten, doelen en inhoud van het SBO onderwijs. In dit hoofdstuk wordt beschreven op welke wijze de school invulling geeft aan deze wettelijke opdracht en welke ambities we voor onszelf hebben geformuleerd.

SBO De Piramide wil ieder kind de kans bieden om uit te stromen op VMBO (BB)-niveau. Haar onderwijsarrangementen⁸ sluiten aan bij het beheersingsniveau dat hierbij passend is. Eind groep zes wordt, op basis van het algemene beeld waar o.a. CITO-scores een onderdeel van uitmaken, opnieuw het uitstroomperspectief bepaald. In groep 7 en 8 worden leerlingen met hetzelfde uitstroomperspectief geclusterd. Hierdoor kunnen leerkrachten beter dispensereren op leerstofaanbod. Leerkrachten zijn zo dus beter in staat om tegemoet te komen aan de diverse onderwijsbehoeften (datgene wat een leerling nodig heeft om een bepaald doel te bereiken).

Thema	Verbeterdoel	prioriteit
Streefbeeld Kwaliteitszorg	De school stelt opnieuw ambities vast voor de leergebieden: Spelling, Rekenen, Lezen en Leren leren.	Hoog
Streefbeeld Kwaliteitszorg	De school heeft haar ambities vertaald naar onderwijsarrangementen en stelt het huidige aanbod (gegarandeerde aanbod toelidend naar VMBO (BB) vast.	Hoog

4.1 Werkwijze

Wij willen dat leerlingen datgene wat ze leren ook kunnen toepassen in de ateliers. Op deze manier wordt leren betekenisvol. Leerlingen kunnen tijdens de ateliers gebruik maken van hun sterke kanten en intrinsieke motivatie. Dit is als volgt georganiseerd:

1. Aanreiken van basisvaardigheden (lezen, spelling, rekenen en schrijven)

Wij vinden het van groot belang dat leerlingen de basisvaardigheden beheersen. Het beheersen van de basisvaardigheden is dé basis voor een optimale ontwikkeling. De onderwijssochtend staat in het teken van taal/lezen, rekenen en spelling. Alles wat zij hier leren, kunnen leerlingen oefenen in een atelier.

Zoals gezegd differentiëren we convergent. Dit houdt in dat alle leerlingen meedoen aan de groepsinstructie. Er zijn leerlingen die voldoende hebben aan deze instructie, maar er zijn ook leerlingen die langer en meer instructie nodig hebben. Leerlingen die dit nodig hebben krijgen dan een verlengde instructie, onderdeel van het 'Expliciete Directe Instructiemodel' (EDI), een model

⁸ Zie Bijlage : Arrangementen SBO De Piramide.

dat SBO De Piramide graag hanteert (Ik doe het voor. We doen het samen. Jullie doen het samen. Jij doet het zelf).

Tijdens het werkproces van de leerling is er altijd interactie tussen de leerkracht en de leerling. Dit betekent dat de leerkracht observeert, signaleert, benoemt, begeleidt en coacht. De EDI-principes zijn daarbij leidend.

SBO De Piramide heeft het schooljaar in twee periodes verdeeld. In deze periodes wordt er zowel handelingsgericht gewerkt (HGW) als opbrengstgericht gewerkt (OGW). Ook hier is sprake van een systematische aanpak en systematische manier van werken met als doel het onderwijs nog beter af te stemmen op de leerlingen.

De leerkracht:

- verzamelt gegevens, zoals uitslag toetsen leerlingvolgsysteem van CITO, SCOL (Sociale Competentie Observatie Lijst), methodegebonden toetsen en observaties van alle leerkrachten;
- signaleert welke leerlingen specifieke onderwijsbehoeften hebben;
- benoemt deze onderwijsbehoeften in een groepsoverzicht;
- clustert de leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften;
- plant voor een bepaalde periode het aanbod van leerstof (op basis van de onderwijsbehoeften van de leerlingen en de gekozen clustering) en stelt de hoogste doelen die haalbaar zijn;
- werkt volgens dit plan en evalueert de doelen;

2. Werken in ateliers (toegepast lezen, rekenen en overige vakken)

Een atelier is een rijke leeromgeving, die de leerlingen uitdaagt tot leren. In de ateliers benutten we de mogelijkheden van de leerlingen om hen succeservaringen te laten opdoen.

In ateliers verbinden de leerkrachten dat wat is aangeboden bij de basisvaardigheden aan het toepassen van die vaardigheden.

Wekelijks bezoekt elke groep in principe de volgende ateliers:

- kookatelier; hier leren de leerlingen onder andere koken, inhoudsmaten, geldrekenen, wegen, hygiëne, lezen en begrijpen van recepten;
- techniekatelier; hier leren de leerlingen onder andere bouwen, lezen van bouwtekeningen, timmeren, solderen, meten;
- kunstatelier; hier leren de leerlingen onder andere tekenen, handenarbeid, schilderen, kunstbeschouwing, perspectief en verhoudingen.

In het atelier onderscheiden wij twee manieren van werken:

- les van een gastdocent (techniek);
- klassikale instructie door de leerkracht, thematisch ingericht (kunst en cultuur atelier – kookatelier).

Thema	Verbeterdoel	prioriteit
Streefbeeld: onderwijskundig proces	Alle leerkrachten van de school hanteren EDI principes tijdens de instructie van basisvaardigheden	gemiddeld
Streefbeeld: onderwijskundig proces	De invulling van ateliers is gekoppeld aan het aanbod in basisvaardigheden	gemiddeld

3. Gemiddelde tijdsbesteding per week in uren:

Vak	Leerjaar 3	Leerjaar 4	Leerjaar 5	Leerjaar 6	Leerjaar 7	Leerjaar 8
Lezen	7 u 0 m	3 u 4 ⁵ m	3 u 4 ⁵ m	3 u 4 ⁵ m	3 u 4 ⁵ m	3 u 4 ⁵ m
Taal	3 u 0 m	6 u 0 m	6 u 0 m	6 u 0 m	6 u 0 m	6 u 0 m
Rekenen/wiskunde	5 u 0 m	5 u 0 m	5 u 0 m	5 u 0 m	5 u 0 m	5 u 0 m
Wereldoriëntatie	1 u 3 ⁰ m	1 u 3 ⁰ m	1 u 3 ⁰ m	2 u 1 ⁵ m	2 u 1 ⁵ m	2 u 1 ⁵ m
Kunstzinnige en creatieve vorming	2 u 0 m	1 u 3 ⁰ m	1 u 3 ⁰ m	1 u 3 ⁰ m	1 u 3 ⁰ m	1 u 3 ⁰ m
Bewegingsonderwijs	1 u 3 ⁰ m	2 u 1 ⁵ m	2 u 1 ⁵ m	1 u 3 ⁰ m	1 u 3 ⁰ m	1 u 3 ⁰ m
Levensbeschouwing	1 u 0 m	1 u 0 m	1 u 0 m	1 u 0 m	1 u 0 m	1 u 0 m
Engelse taal	u m	u m	u m	u m	u m	u m
Anders, namelijk:						
Leren leren	1 u 0 m	1 u 0 m	1 u 0 m	1 u 0 m	1 u 0 m	1 u 0 m
Sociale vaardigheden	1 u 0 m	1 u 0 m	1 u 0 m	1 u 0 m	1 u 0 m	1 u 0 m

koken en techniek	1	u	3	m	1	u	3	m	1	u	3	m	1	u	3	m	1	u	3	m	1	u	3	m
			0				0				0				0				0				0	

Totaal			24u	30m			24u	30m			24u	30m			24u	30m			24u	30m			24u	30m
--------	--	--	-----	-----	--	--	-----	-----	--	--	-----	-----	--	--	-----	-----	--	--	-----	-----	--	--	-----	-----

Om een rijke leeromgeving te creëren beschikt SBO De Piramide naast een technieklokaal, een keuken en een kunst en cultuur lokaal ook over een schooltuin en is SBO De Piramide voorts nog een zogenaamde “boerderijschool”.

SBO De Piramide heeft hoge verwachtingen van haar leerlingen, leerkrachten, ondersteuners en directie. Wij gaat er immers allemaal van uit dat elke leerling zal uitstromen op VMBO-(BB) niveau. Alle onderwijsarrangementen leiden toe tot dit niveau. Door middel van effectieve lessen en klassenorganisatie zal de leerstof op diverse wijze worden geoefend. SBO De Piramide volgt haar leerlingen nog 1 jaar na het verlaten van de school. Doel is het vinden van het antwoord op de vraag of de leerling heeft voldaan aan de kwaliteitsverwachting.

4.2 Didactiek

Het schoolteam op SBO De Piramide is betrokken, duidelijk en voorspelbaar. Alle leerlingen zitten in een basisgroep. In deze groep wordt rust, structuur en veiligheid geboden. De leerkracht blijft gedurende de hele dag bij de groep. Zoals gezegd is op onze school Sociaal Emotionele Ontwikkeling (SEO) een belangrijk onderdeel van het programma. Leerkrachten besteden tijd aan het bijbrengen van sociale vaardigheden en van sociale weerbaarheid van leerlingen.

Zoals gezegd onderschrijft SBO De Piramide de gedachte dat niet alleen cognitieve vermogens een voorspeller voor maatschappelijk succes zijn. Ook vaardigheden uit de leerlijn Leren leren (taakaanpak, reflectie, samenwerken ed.) zijn belangrijk om succesvol in het voortgezet onderwijs te kunnen zijn. SBO De Piramide beschouwt daarom ook het Leren leren van leerlingen als een vak.

Leerkrachten op SBO De Piramide beschikken over goede instructievaardigheden. Zij passen tijdens instructies EDI-principes toe. De betrokkenheid van alle leerlingen wordt daardoor vergroot en de doelgerichtheid tijdens de lessen neemt daarmee toe. Omdat de school een professionele leergemeenschap is die gericht is op het continu verbeteren van haar onderwijs, onderzoeken leerkrachten voortdurend het effect van hun onderwijs (primaire proces) en veranderen/verbeteren dit daar waar nodig.

Op SBO De Piramide wordt de leerstof op verschillende manieren aangeboden:

- aanreiken van basisvaardigheden (lezen, spelling, rekenen, schrijven);
- werken in ateliers (toegepast lezen en rekenen en overige vakken);
- zorgen voor extra voorzieningen (zoals inzet van logopedie, fysiotherapie, orthopedagoog);
- inzetten van schoolmaatschappelijk werker.

Elk atelier voldoet aan de volgende punten:

- expliciete directe instructie (EDI);
- accent ligt op betekenisvol leren, met name de verbinding tussen basisvaardigheden en ateliers;
- aandacht voor verschillende manieren van leren;
- leerkrachten coachen en begeleiden;

- leerkrachten kennen ontwikkelings –en leerlijnen;
- leerkrachten observeren;
- leerkrachten gaan in gesprek met leerlingen en dagen hen uit;
- aanwezigheid van activiteiten of boeken waaruit leerlingen kunnen kiezen.

In de ateliers hebben technisch en begrijpend lezen, spelling, rekenen en schrijven altijd een plek. Leerlingen komen voortdurend in aanraking hiermee. De kerndoelen komen tijdens de ateliers ruim aan bod.

Hiervoor is reeds aangegeven dat we voor ons basisaanbod gebruik maken van convergente differentiatie waar dit kan en van divergente differentiatie waar dit moet. De didactische ondersteuning past bij de onderwijsbehoeften van kinderen.

Op SBO De Piramide willen wij deze ondersteuning vormgeven door:

- het aanleren van basisvaardigheden d.m.v. effectieve methoden, instructiemodellen en effectief leerkrachtgedrag;
- een gegarandeerd lesaanbod, waarin alle leerlingen tot en met eind groep 6 dezelfde leerstof wordt aangeboden;
- leerlingen de kans te geven om leerstof (veel) vaker te oefenen;
- opbrengstgericht te werken aan Leren leren en sociaal (school) gedrag;
- leerlingen intrinsiek te motiveren d.m.v. ateliers;
- basisvaardigheden toe te passen in deze ateliers;
- het aanbieden van een veilige leeromgeving;
- lessen in sociaal- emotionele ontwikkeling aan te bieden
- leerlingen te laten ontdekken wat hun sterke kanten zijn en deze ook benoemen en gebruiken;
- te sturen op educatief partnerschap met ouders/verzorgers.

Alle leerlingen op SBO De Piramide hebben behoefte aan een goede relatie met hun groepsgenoten en hun leerkracht. Ze willen ook het gevoel hebben dat ze competent en autonoom zijn. Tegemoet komen aan deze basisbehoeften is een voorwaarde voor de leerlingen om tot ontwikkeling te komen op sociaal-emotioneel en cognitief gebied.

Wat betekent dit voor de manier waarop de leerkrachten met de kinderen omgaan?

- De leerkrachten bieden veiligheid en vertrouwen, ze staan open voor wat er leeft bij de leerlingen.
- De leerkrachten tonen erkenning en waardering; zij nemen de leerlingen serieus.
- De leerkrachten geven positieve feedback en complimenten (verbaal en non-verbaal).
- De leerkrachten stimuleren de zelfstandigheid en eigen verantwoordelijkheid van de leerling.
- De leerkrachten creëren een veilige en rustige groeps sfeer waarin kinderen elkaar helpen en positief benaderen.
- De leerkrachten kunnen situaties met humor benaderen.
- De leerkrachten stellen duidelijke regels en grenzen voor het gedrag in en om de school.
- De leerkrachten komen afspraken met collega's en kinderen na.
- De leerkrachten zijn voorspelbaar in hun handelen.
- De leerkrachten laten een goed voorbeeld zien.

Wat betekent dit voor de leerinhoud die we aanbieden?

- De leerstof sluit aan bij het niveau van de leerlingen.
- De leerstof sluit aan bij de leefwereld en interesse van de leerlingen.
- De leerkracht stelt concrete leerdoelen en werkt hier gericht aan met de leerlingen.

- De leerkrachten zorgen ervoor dat de leerlingen succeservaringen kunnen opdoen.
- De school zorgt voor een gevarieerd aanbod van werkvormen en materialen.
- De leerkrachten hanteren het principe voordoen – samendoen – nadoen.
- De opdrachten zijn overzichtelijk en concreet.
- De opdrachten worden in kleine stappen onderverdeeld.
- De opdrachten worden kort en duidelijk uitgelegd.
- Voorbeelden en visuele ondersteuning maken de opdrachten duidelijk voor de leerlingen.

Wij zijn succesvol als:

- elke leerkracht een effectieve instructie geeft;
- elke leerkracht een basis- intensief en verdiept arrangement biedt voor de vakken technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en rekenen;
- elke leerkracht na de instructie een vaste ronde hulp en ondersteuning biedt;
- de EDI-principes zichtbaar en merkbaar zijn in het handelen van elke leerkracht;
- de school gebruik maakt van ambitie kaarten (de processen zijn beschreven middels kwaliteitskaarten).

De kwaliteit wordt op handelingsgerichte wijze gevolgd/geëvalueerd. De school zet hiervoor het 4D model⁹ in (opbrengstgericht werken in 4D's). Deze cyclische werkwijze, heeft als doel:

- zicht krijgen en houden op de kwaliteit van de school;
- goede kwaliteit behouden;
- kwaliteit verder verbeteren.

Om te bepalen of wij de goede dingen goed doen is er behoefte aan meet –en ijkpunten (doelen). We maken hierbij gebruik van de PDSA cyclus¹⁰. Met deze methodiek zijn wij in staat om de opbrengsten van ons onderwijs te meten, te volgen en te analyseren. Dit houdt het volgende in:

1. Leerkrachten ontvangen aan het begin van het schooljaar een nulmeting in de vorm van een groepsoverzicht. Op basis van het groepsgemiddelde (functioneringsniveau, in relatie tot de school ambitie) worden groepsdoelen gesteld.
2. Op basis van het groepsoverzicht delen leerkrachten leerlingen in per arrangement. De weerslag hiervan vindt plaats in een groepsplan, waarin tegemoet wordt gekomen aan individuele onderwijsbehoeften.
3. Op de meetpunten M (midden) en E (einde) worden de opbrengsten van hun onderwijs geëvalueerd en bijgesteld. Hiervoor worden dezelfde duidingsvragen gebruikt.
4. Het individuele aanbod is zichtbaar gemaakt in het OPP (OntwikkelingsPersPectief). Het heet dan het "handelingsdeel".

Om de kwaliteit van haar werknemers te monitoren legt de directie, het IB en de overige externe betrokkenen regelmatig een klassenbezoek af. Dit bezoek wordt gevolgd door een feedback gesprek met de betrokkenen.

Leerteams onderzoeken regelmatig de kwaliteit van lessen binnen hun leerteam. Zij zetten hiervoor Iris Connect in. Dit is een applicatie waarin/waarmee leerkrachten elkaars lessen en handelen filmen.

Thema	Verbeterdoel	prioriteit
Streefbeeld organisatiebeleid	De school hanteert een eenduidige leerlingvolgsysteem dat gekoppeld is aan schoolambities, groepsoverzichten en groepsplannen (SCOL)	hoog

⁹ 4D model CEDgroep Rotterdam

¹⁰ PDSA: Plan, Do, Study, Act

4.3 Inhoud van het onderwijs

In deze paragraaf wordt beschreven op welke wijze de school invulling geeft aan de verschillende vakgebieden en welke ambities we daarin voor onszelf hebben geformuleerd.

Methoden en materialen

Op SBO De Piramide worden de volgende methoden en materialen gebruikt. Deze methodes en materialen maken onderdeel uit van het basisarrangement. Een arrangement wordt op handelingsgerichte en opbrengstgerichte wijze vormgegeven m.b.v. het 4D model.

Rekenen	• Wereld in Getallen, 4^e versie (Malmberg)
Technisch lezen	• Veilig leren lezen • Leesparade (Delubas)
Spelling	• Spelling langs de lijn (CED)
Oriëntatie op jezelf en de wereld	• De zaken van Zwijzen (gr. 4) • Wereldzaken • Tijdzaken • Natuurzaken
Schrijven	• Schrijven in de Basisschool
Begrijpend lezen	• Nieuwsbegrip (CED)
Taalonderwijs	• Taalverhaal.NU
Sociaal- emotionele ontwikkeling	• Leefstijl
Leren leren/sociaal schoolgedrag	• Leerlijnen CED, Gedrag is een vak.
Ontluikende geletterd - en gecijferdheid	• CPS Grafemisch en Fonemisch bewustzijn • WIG gr. ½

Voor bovengenoemde geldt dat de werkwijze (instructies e.d.) per vakgebied is vastgelegd in een kwaliteitskaart. Deze kaarten gelden als onderlegger voor de werkwijze van de leerkrachten aangaande dit vak.

Thema	Verbeterdoel	prioriteit
Streefbeeld: Kwaliteit	De school maakt gebruik van een nieuwe Rekenmethode	Hoog
Streefbeeld: Kwaliteit	De eindresultaten van technisch lezen voldoen aan de gestelde norm (school ambitie)	hoog
Streefbeeld Kwaliteit	De eindresultaten van spelling voldoen aan de gestelde norm (school ambitie)	gemiddeld
Streefbeeld: Kwaliteit	De school maakt gebruik van een nieuwe methode voor sociaal emotionele ontwikkeling.	gemiddeld

Onderdeel is altijd:

- EDI-principes zijn vast omschreven.
- De lesopbouw is vastomschreven.

Daarnaast maken we op SBO De Piramide gebruik van materialen die tegemoet komen aan specifieke onderwijsbehoeften. Deze methodes maken deel uit van het intensieve arrangement. De volgende materialen/methoden worden daarvoor gebruikt:

Rekenen	• Bareka (remediëring) • Rekentuin (individuele leerlijnen) • Mappen Maatwerk • Ondersteunende rekenmaterialen (kralenketting ed.) • Oefentijd (zelfstandig werken)
Lezen	• Text aid • Ralfi-lezen, duo-lezen • Boeken bibliotheek • Leskisten bibliotheek • Oefentijd (zelfstandig werken)
Spelling	• Bloon.nl • Oefentijd
Woordenschat	• -
Natuuronderwijs	• Boerderijschool voor leerlingen in de bovenbouw • Schooltuin
Sociaal-emotioneel	• Leerlijn Leren leren en sociaal (school) gedrag • Time out- protocol
Taakwerkhouding	• Leerlijn Leren leren en sociaal (school) gedrag • Study Buddy • Time-timer • Jaarlijks twee keer meting vaardigheden
Fysiek	• Materialen fysiotherapie • Aangepast schrijfmateriaal • Motorische remedial teaching • Zwemles (vanaf gr. 4)

Voor het volgen van de ontwikkelingen van de leerling gebruiken we de volgende materialen.

Voorliggend hieraan zijn de ambitiestandaarden SBO De Piramide.

Lezen, rekenen, begrip lezen, woordenschat, taal	CITO LVS toetsen 3.0
Sociaal-emotionele ontwikkeling	SCOL

Thema	Verbeterdoel	prioriteit
Streefbeeld: Onderwijszorg	De school heeft het intensieve en zeer intensieve aanbod van haar arrangement beschreven.	hoog
Streefbeeld: Onderwijszorg	De leerlijn Leren leren en sociaal schoolgedrag zijn geborgd	laag
Streefbeeld: Kwaliteit	SBO De Piramide hanteert een passende woordenschat methodiek. Deze wordt ingezet vanaf groep 1	hoog

4.3.1 Zintuiglijke en lichamelijke oefening

De leerlingen van SBO De Piramide krijgen twee keer per week gymles van een vakdocent. Daarnaast wordt aan leerlingen specifieke lichamelijke ontwikkelingsbehoeften MRT (Motorische Remedial Teaching) aangeboden.

SBO De Piramide biedt haar leerlingen ook zwemles aan. Het is de bedoeling dat alle leerlingen met een zwemdiploma van school te laten gaan.

4.3.2 Nederlandse taal

SBO De Piramide is de meest passende onderwijssetting voor leerlingen waarbij een combinatie van belemmeringen op gebied van cognitie en/of gedrag en NT2 problematiek¹¹ een rol speelt. Het schoolteam van SBO De Piramide is de afgelopen jaar twee geschoold in woordenschat-onderwijs taalverwerving en leesonderwijs. Op SBO De Piramide kan gebruik worden gemaakt van een logopedist en NT2-specialist om een passend onderwijsaanbod voor de individuele leerling te genereren. Het schoolteam van SBO De Piramide wordt geschoold op het gebied van woordenschat didactiek (namelijk met “Woorden in de Weer”). Op dit moment verbindt het schoolteam deze scholing met de praktijk.

4.3.4 Engelse taal

SBO De Piramide werkt in groep 8 op gezette momenten met Engelse teksten. De school hanteert hierbij geen vaste methode.

4.3.5 Kennisgebieden

Voor OJW (Oriëntatie op Jezelf en de Wereld) gebruikt SBO De Piramide de methode “ de Zaken van Zwijsen” bestaande uit 3 delen: Tijdzaken (geschiedenis), Wereldzaken (aardrijkskunde en topografie) en Natuurzaken (natuur en techniek).

Met gebruik van filmpjes en animaties wordt de lesstof helder overgebracht en met interactieve oefeningen worden de leerlingen actief bij de lessen betrokken. De methoden vormen samen een doorgaande leerlijn voor de zaakvakken in groep 3 t/m 8 en zijn opgebouwd volgens hetzelfde concept.

Concepten, processen en begrippen worden zoveel mogelijk visueel uitgelegd en ondersteund door audio. In de methoden wordt veel gebruik gemaakt van filmpjes, animaties, digitale opdrachten en coöperatieve werkvormen. Het doel vanaf schooljaar 2021-2022 is om OJW te koppelen aan woordenschatonderwijs en begrijpend lezen.

In de groepen 7 en 8 houden de leerlingen jaarlijks een spreekbeurt. Daarnaast staan ook boekbesprekingen in deze groepen in de planning.

Het doel van deze opdrachten is dat de leerling leert zelf informatie op te zoeken en te verwerken tot een beknopt doch volledig verhaal en leert te spreken voor een groep. Bij de spreekbeurt en boekbespreking let de leerkracht ook op taalgebruik en presentatie en of de leerling in staat is de medeleerlingen iets over het besproken onderwerp bij te brengen.

Voor Verkeer maken wij om het jaar gebruik van het programma “Streetwise” van de ANWB. Streetwise is opgebouwd uit vier modules passend bij de leeftijd en ontwikkelfase van basisschoolleerlingen. Professionele instructeurs komen een ochtend naar de school en geven verkeerstrainingen op maat. Met speciaal ontwikkelde lesmaterialen zoals elektrische- en rijles

¹¹ Nederlands als tweede Taal

auto's, zebrapaden, verkeerslichten, opblaasbare auto's en een fietsparcours wordt de praktijk zo veel mogelijk nagebootst.

Thema	Verbeterdoel	prioriteit
Streefbeeld: Kwaliteit	Kennisgebieden (OJW) zijn verbonden aan woordenschatonderwijs. Zij zijn ondersteunend aan elkaar	hoog

4.3.6 Burgerschap

Wij zien onze school als een maatschappij in het klein: een proeftuin voor het leven. We vinden dan ook dat we als school een opvoedende taak hebben op dit gebied. Op de Piramide zitten veel leerlingen met verschillende culturele en etnische achtergronden.

De school is een plek waar de leerling waarden kan ontwikkelen door middel van reflectie, interactie, voorbeeldgedrag en begeleiding van leerkrachten.

De volgende waarden zijn in onze school leidend:

- Je bent als mens uniek en je doet er toe.
- Je voelt je in een veilige omgeving.
- Je bent (mede)verantwoordelijk voor je eigen gedrag en voor de omgeving.
- Je hebt respect voor de ander en de omgeving.
- Je staat open voor persoonlijke ontwikkeling.

Deze waarden vertalen wij op school in afspraken en regels. Deze afspraken zijn vastgelegd in onze afsprakenlijst en in ons pestprotocol.

Bijvoorbeeld:

- Als ik zeg “stop”, dan houd jij op!
- Top! Jij ruimt alles netjes op!
- Lopen in de gang is fijn, rennen doe je op het plein.
- In en om de school praten we Nederlands met elkaar.
- We sluiten geen anderen buiten.

4.3.7 Leren leren en sociaal schoolgedrag

SBO De Piramide beschouwt het gedrag van leerlingen als een vak. Door op een opbrengstgerichte wijze gedrag aan te leren lukt het leerlingen om adequaat te functioneren binnen de school of een groep. Als kader voor schoolgedrag gebruikt SBO De Piramide de leergebied overstijgende leerlijnen Leren leren en sociaal (school)gedrag van het CED.

4.4 Eigen aspecten van kwaliteit

SBO De Piramide hanteert het uitgangspunt dat ieder kind kan leren. Dat geldt ook voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. SBO De Piramide wil de kansen van haar leerlingen in de maatschappij vergroten door in te zetten op basisvaardigheden vanuit de gedachte, dat de kansen in het voortgezet onderwijs worden vergroot als kinderen goed kunnen lezen en hierdoor de wereld om hen heen beter kunnen begrijpen. De school heeft daarom hele hoge verwachtingen van haar leerkrachten en leerlingen. Leerlingen leren immers het meeste van leerkrachten, die zelf ook bereid zijn zichzelf continu te verbeteren.

De instructievaardigheden zijn daarom van hoge kwaliteit. Zij worden door scholing, klassenbezoeken van IB-ers, directie en dergelijke gemonitord.

SBO De Piramide heeft de overtuiging dat -naast cognitieve vaardigheden- executieve vaardigheden leerlingen succesvoller maken. Zij werkt daarom opbrengstgericht aan het Leren leren van haar leerlingen. Leerlingen hebben aan het einde van hun schoolloopbaan op SBO De Piramide een rugzak vol vaardigheden die zij in het voortgezet onderwijs kunnen inzetten.

4.5 Pedagogisch klimaat

Op SBO De Piramide wordt er positief en preventief gewerkt aan een pedagogische klimaat, waarin de leerlingen op SBO De Piramide worden gezien als "een systeem": je bent een leerling van de gehele school en het schoolteam is gezamenlijk verantwoordelijk voor alle leerlingen. We gaan daarbij uit van het goede van de leerling en kijken achter het gedrag van de leerling. Gedrag heeft een belangrijke functie en de taak van het schoolteam is om te kijken welke behoeften er zijn. We denken en werken preventief. Dat werkt. Door preventief te werken overkomt ons onverstaanbaar gedrag in veel mindere mate dan in voorgaande jaren

Alle leerkrachten werken aan een goede groepsdynamiek door zich bewust te zijn van de fases forming, storming, norming, performing, adjourning¹². Er zijn duidelijke schoolregels die in de school en elke klas aanwezig zijn. Er worden -volgens een ambitie standaard- doelen gesteld op het gebied van sociaal gedrag vanuit de leerlijn van het CED. Er wordt gewerkt met een pedagogisch groepsplan, waarin de doorlopende lijn wordt gewaarborgd.

Er is een afsprakenlijst aanwezig waarin duidelijke, preventieve afspraken staan om te zorgen voor een positief schoolklimaat. Bijvoorbeeld door uitdaging en activiteiten op het schoolplein, maar ook de ogen op de juiste plek hebben als het om vrijere situaties gaat.

We meten het gedrag door de gedragsvragenlijsten in SCOL in te vullen en te analyseren (zie hierna). Gedragingen die opvallen worden in volgend groepsplan opgenomen. We bespreken de groepsplannen om met elkaar inhoud en organisatie sterker te maken.

Er wordt ook gewerkt met een time-out protocol. Het doel van het time-out protocol op SBO De Piramide is om het sociaal gedrag van de leerling te verbeteren en te vergroten en het daarmee samenhangende verantwoordelijkheidsgevoel. Dit draagt bij aan het creëren van een veilige en voorspelbare sfeer.

4.6 Sociale veiligheid en welbevinden

De sociale veiligheid en het welbevinden van onze leerlingen staat voorop. We voeren actief, preventief beleid om de sociale veiligheid te waarborgen. Hoe we dit doen staat beschreven in het sociaal veiligheidsplan. Middels pedagogische groepsplanbesprekingen en individuele leerlingbesprekingen signaleren we vroegtijdig als de sociale veiligheid in het geding is. We hanteren duidelijke groeps- en klasafspraken en leerkrachten zijn te allen tijde een rolmodel.

De sociale veiligheid en de sociaal emotionele ontwikkeling worden jaarlijks gemonitord en geëvalueerd. Dit om tijdig te signaleren en te interveniëren indien nodig. We monitoren de sociale veiligheid en sociaal emotionele ontwikkeling door verschillende instrumenten te gebruiken zoals de SCOL. De SCOL bevat naast een leerlingvolgsysteem voor sociale competentie dus ook een monitorfunctie van de sociale veiligheid en welbevinden van in ieder geval de leerlingen uit de bovenbouw. De school voldoet daarmee aan haar zorgplicht. De onderwijsinspectie houdt toezicht op scholen de

¹² Fases voor groepsdynamiek, zoals deze ook in KWINK worden aangeboden

veiligheidsbeleving monitoren en (als de resultaten uit de monitoring daartoe aanleiding geven) of scholen maatregelen nemen tot verbeteringen, zoals:

- Leren leren d.m.v. inschalinglijsten;
- deelname leerlingen aan een leerlingenparlement. Daarin geeft een afgevaardigde leerling van elke klas zijn of haar mening over specifieke onderwerpen waarmee leerkrachten zich bezig houden;
- Jaarlijks afnemen van de veiligheidsmonitor.

Op SBO De Piramide wordt er vooralsnog gewerkt met de methode Leefstijl. Op dit moment wordt onderzocht of, met de veranderende maatschappij en de normen en waarden die van buiten de school naar binnen worden gebracht, de methode nog voldoende aansluit.

In de school is een vertrouwenspersoon en een coördinator sociale veiligheid aanwezig. Beiden dragen zorg voor de fysieke en sociale veiligheid van leerlingen en medewerkers.

De vertrouwenspersoon dient als opvang en ondersteuning; hij/zij vangt de klager op en biedt ondersteuning bij het intern oplossen van de klacht. Het kan gaan om klachten als ongewenst gedrag zoals pesten, intimidatie, discriminatie, agressie/geweld en machtsmisbruik (alleen voor schoolgerelateerde klachten).

De coördinator sociale veiligheid is het centrale aanspreekpunt voor leerlingen, teamleden, ouders en externe partijen voor sociale veiligheid. Hij/zij is de bewaker van de uitvoering van veiligheidsbeleid in de school. De coördinator sociale veiligheid signaleert en adviseert rond het veiligheidsbeleid en levert zo een bijdrage aan het continueren van het veiligheidsbeleid in de school.

Thema	Verbeterdoel	prioriteit
Streefbeeld: Organisatie	De leerlingen scoren een voldoende met betrekking tot welbevinden	gemiddeld
Streefbeeld: Organisatie	De school heeft een preventief sociaal veiligheidsplan	gemiddeld
Streefbeeld: Organisatie	De school heeft een aanspreekpunt als het gaat om pesten en voor de coördinatie van het beleid tegen pesten.	Gemiddeld

Hoofdstuk 5. Onze school: (extra) ondersteuning

5.1 Passend onderwijs

Als school van Floresonderwijs zijn wij aangesloten bij het samenwerkingsverband PassendWijs. Het is ons streven om ons onderwijs zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de grote diversiteit aan onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van onze leerlingen. In het volgende beschrijven we kort hoe we passend onderwijs realiseren. Op SBO De Piramide werken we volgens de uitgangspunten van Handelingsgericht werken.

Plaatsing op SBO De Piramide

Ouders worden door de directie ontvangen voor een oriënterend gesprek. Tijdens dit gesprek geeft de directie uitleg over de werkwijze van de school en worden wederzijdse verwachtingen uitgesproken.

Zodra wij alle gegevens hebben, wordt er voor de kandidaat leerling een OPP (OntwikkelingsPerspectief) gemaakt. In een OPP worden de aangeleverde gegevens samen gevat. Vermeld wordt wat een leerling nodig heeft om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Daarnaast wordt er vanaf een didactische leeftijd van 20 maanden een uitstroomperspectief vastgesteld (DLE=20).

Vervolgens wordt de leerling besproken in de Commissie van Begeleiding en wordt er bepaald in welke groep deze leerling zal starten. Vervolgens wordt de leerkracht op de hoogte gesteld door de directie. Als uit het gesprek tussen ouders, leerkracht en directie blijkt dat een leerling toelaatbaar is voor het SBO kan de school overgaan tot plaatsing en vraagt zij een toelaatbaarheidsverklaring aan. Na ongeveer 6 weken vindt er een gesprek plaats tussen de ouder en de groepsleerkracht om de tussentijdse resultaten door te spreken.

Groepsoverzichten en Groepsplannen

Alle leerkrachten werken met groepsplannen en groepsoverzichten voor de vakgebieden rekenen, (begrijpend) lezen en spelling. IB en directie leveren de groepsoverzichten aan en stellen hierin streefdoelen. Deze streefdoelen hebben een directe relatie tot de schoolambities. Leerkrachten stellen op basis van de overige gegevens (methodetoetsen en methode-onafhankelijke toetsen, observaties en gesprekken) in het groepsoverzicht de onderwijsbehoeften van leerlingen vast en geven daarbij aan op welke wijze de komende periode aan de streefdoelen gewerkt wordt en wat leerlingen (extra) nodig hebben om die doelen te bereiken. Het streefdoel per vakgebied is altijd minimaal 10% groei.

Twee maal per jaar worden de opbrengsten gemeten, besproken in het Breed MT en in de leerteams, zodat plannen kunnen worden bijgesteld.

Besprekingen

Gedurende de schoolloopbaan van leerlingen vinden er de volgende besprekingen plaats.

Groeps(plan)bespreking

Tijdens deze besprekingen wordt gekeken of de doelen van de groepsplannen zijn gehaald. Het handelen van de leerkracht staat tijdens deze besprekingen centraal.

Leerlingbespreking

Het is mogelijk dat er na de groepsbespreking onduidelijkheden zijn. Er wordt dan een extra bespreking gehouden (leerlingbespreking).

Tijdens deze bespreking komt het complete verhaal van de leerling aan de orde. Hierbij zijn de leerkracht, de intern begeleider en de orthopedagoog aanwezig.

De volgende punten worden besproken:

- didactische ontwikkeling (taal, rekenen, maar ook motoriek en bijvoorbeeld spraak);
- sociaal-emotionele ontwikkeling;
- sterke en minder sterke kanten;
- doelen op korte en lange termijn (ontwikkelingsperspectief);
- de onderwijsbehoeften;
- de omgeving van de leerling.

Oudergesprek

Na een leerlingbespreking vindt er altijd een oudergesprek plaats. In dit gesprek wordt de uitkomst van de leerlingbespreking met de ouders gedeeld. Natuurlijk vinden ook gesprekken tussen leerkrachten en de betreffende leerling plaats gedurende zijn/haar schoolloopbaan.

5.2 School Ondersteunings Profiel (SOP)

Alle scholen van Floresonderwijs hebben een schoolondersteuningsprofiel opgesteld. Het schoolondersteuningsprofiel beschrijft de wijze waarop de basisondersteuning vorm wordt gegeven en welke extra ondersteuning geboden kan worden. Het schoolondersteuningsprofiel wordt jaarlijks geactualiseerd. Het schoolondersteuningsprofiel is te raadplegen via vensters.nl, de website van de school, of op te vragen bij de directie.

Uit de leerlingbespreking en/of groepsbesprekingen en/of oudergesprek kan blijken dat het kind naast de gewone zorg iets extra's nodig heeft. SBO De Piramide biedt deze extra ondersteuning.

Extra voorzieningen

Kinderen die extra ondersteuning nodig hebben om zich vrijer en/of soepeler te bewegen kunnen eventueel Motorische Remedial Teaching (MRT) volgen.

Orthopedagoog

Het kan ook voorkomen dat er vragen zijn over de ontwikkeling van de leerling. Soms is verder onderzoek noodzakelijk. Er zijn verschillende mogelijkheden zoals een persoonlijkheidsonderzoek, een intelligentieonderzoek en observaties door de orthopedagoog. In sommige gevallen vraagt de school de ouders vragenlijsten in te vullen over het gedrag van de leerling buiten de school. De orthopedagoog heeft naar aanleiding van het onderzoek in meerdere gevallen een gesprek met de ouders. Hij/zij kan tips en adviezen geven. Daarnaast geeft hij/zij trainingen, die de weerbaarheid van kinderen vergroot.

Wijkcoach

De wijkcoach heeft een brugfunctie tussen leerling, ouders, school en hulpverleningsinstellingen. Hij/zij kan zo nodig ouders ondersteunen op verschillende gebieden en bij het zoeken naar een instantie die de juiste zorg/ondersteuning kan bieden.

Fysiotherapie en Logopedie

Binnen de school bestaat de mogelijkheid om ergo-fysiotherapie en logopedie te volgen. De hieraan verbonden kosten kunnen door de zorgverzekering vergoed worden.

In alle gevallen neemt de therapeut contact op met de ouders voor een intake-gesprek. De ouders worden tussentijds op de hoogte gesteld van de vorderingen, die de leerling maakt. Aan het eind van de therapie vindt er een evaluatiegesprek plaats tussen de ouders en de therapeut.

JBO

Jeugdzorg Binnen Onderwijs (JBO) is erop gericht om leerlingen op diverse vlakken in de school te ondersteunen. Het betreft dan leerlingen, die ondersteuning nodig hebben op andere vlakken dan waar de school op stuurt, zoals zelfredzaamheid, welbevinden en taakaanpak.

Leerkracht experts¹³

Op SBO De Piramide werken diverse leerkrachtexperts. Zij ondersteunen leerlingen waarvoor extra zorg nodig is. Leerkrachtexperts worden aangestuurd door IB. Op SBO De Piramide zijn de volgende experts werkzaam:

- Gedragsspecialist
- Rekenspecialist
- NT2 specialist
- Woordenschat specialist
- Vakdocenten gymnastiek
- Vakdocenten techniekonderwijs
- EDI specialist
- Rots- en water specialist

Thema	Verbeterdoel	prioriteit
Streefbeeld: Onderwijskundig proces	De school heeft een leerkracht expert op gebied van EDI.	gemiddeld
Streefbeeld: Kwaliteit	De school heeft een Rots en Water trainer/specialist	laag

¹³ Zie SOP 2020 - 2021

Hoofdstuk 6. Onze school: organisatie

6.1 Samenwerking

Binnen het samenwerkingsverband Passendwijs of Flores/Delta gaan de drie SBO's en het SO samenwerken in een gespecialiseerd onderwijscentrum. Dit centrum gaat een onderwijsaanbod verzorgen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoefte van 4 tot en met 12 jaar. Het centrum zet alle beschikbare expertise en aanwezige capaciteiten in voor het opstellen en uitvoeren van plannen op het gebied van onderwijs en zorg.

Door deze extra aandacht krijgen leerlingen meer vertrouwen en voelen zij zich sterker en competenter, waardoor zij vervolgens tot een optimale groei van hun kwaliteiten, mogelijkheden, zelfstandigheid en zelfverantwoordelijkheid komen met als gevolg dat zij zoveel mogelijk kunnen gaan deelnemen aan het reguliere onderwijs.

Dit alles wordt gerealiseerd door een keten- en netwerksamenwerking, waarbij diensten in een zodanige samenhang worden gebracht, dat een sluitend netwerk wordt bereikt van expertises, activiteiten en voorzieningen voor leerlingen en ouders, waarbij voldoende keuzemogelijkheden zijn. Er worden verbindingen gelegd met ouders, het SWV, het regulier onderwijs, de jeugdhulp en de maatschappelijke omgeving ten behoeve van de versterking en voortzetting van zorgplannen van/voor leerlingen.

Er zijn drie hoofdlijnen binnen de taakstelling van het gespecialiseerd onderwijs centrum te onderscheiden nl:

1. Het primaire proces: het verzorgen - op basis van flexibele arrangementen- van kwalitatief goede ondersteuning voor leerlingen, leerkrachten en schoolteams binnen het regulier onderwijs voor passend onderwijs aan die (groepen) leerlingen waarvoor het reguliere onderwijs voor kortere of langere termijn handelingsverlegenheid ervaart. De relatie met de verwijzende school dient in stand gehouden te worden, mede in het licht van de zorgplicht.
2. Outreachment: het verzorgen -wederom op basis van flexibele arrangementen- van kwalitatief goede ondersteuning voor leerlingen, leerkrachten en schoolteams op de school voor speciaal onderwijs zelf zodat verwijzing van de leerling naar het SBO voorkomen kan worden dan wel een passende terugplaatsing van de leerling gerealiseerd kan worden.
3. Expertiseontwikkeling: het -in afstemming en samenwerking met regulier onderwijs- verhogen van de onderwijsexpertise binnen de diverse scholen.

Om bovengenoemde vorm te geven wordt er handelingsgericht vorm gegeven aan de outreachende inzet t.b.v. het regulier onderwijs :

- Alles is gericht op vroegtijdige en preventieve interventies. Er wordt 'lichte zorg' bij leer- en ontwikkelingsvraagstukken aangeboden aan zowel jonge risicokinderen/leerlingen als aan leerlingen met een vermoedelijke SBO toelaatbaarheid.
- Er is coaching/ondersteuning vanuit het gespecialiseerde centrum t.a.v. zorgstructuur, LVS, groepsplannen, groepsoverzichten, OPP en uitstroomperspectieven.
- Er is vormgegeven aan een transparante, professionele en op wederzijdse verantwoordelijkheid gerichte samenwerking tussen BAO, SBO en SO en zijn expertises.
- Er bestaan geen tijdrovende en kostbare procedurele en protocollaire werkzaamheden.
- Er bestaan diverse opvangvarianten binnen een reguliere en speciale omgeving.
- Er bestaat een 'tijdelijke' preventieve opvangvorm binnen het gespecialiseerd centrum ten behoeve van in het BAO opvallende leerlingen met leer- en gedragsproblemen/onverstaanbaar gedrag.

- Er bestaat een leerroute die niet de leeropbrengsten, maar het welbevinden/welzijn van de leerlingen voorop stelt.

In schooljaar 2018/2019 is onderzocht door adviesbureau B&T¹⁴ of en op welke wijze samenwerking mogelijk is tussen (buur)school SBO De Horizon en SBO De Piramide. Een conclusie uit het onderzoek is dat er een grote bereidwilligheid tot samenwerking is. Dit heeft geleid tot een bestuursbesluit van 17 mei 2021¹⁵.

In schooljaar heeft de samenwerking tussen beide scholen geleid tot een aantal visieuitspraken. Deze uitspraken worden -middels een projectplan- de komende jaren verder uitgewerkt met als doel te komen tot: **Eén school met één schoolteam in één gebouw met één visie op de wijze waarop we samen het verschil kunnen maken voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.**

Leidende principes bij bovengenoemd proces zijn:

- Nieuwbouw SBO De Piramide; De nieuwe samenwerkingsschool zal zijn vorm krijgen op het moment dat de nieuwbouw van SBO De Piramide is afgerond;
- Het bestuursbesluit van 17 mei 2021;
- De herinrichting van het samenwerkingsverband PassendWijs en de rol die de nieuwe school hierin krijgt.

Ketenpartners voor SBO De Piramide zijn:

- SBO De Horizon (samenwerkingsschool)
- Logopediepraktijk Ploumen
- Kentalis (spraaktaalontwikkeling)
- Fysiotherapiepraktijk De Jong
- BSO KluppluZ (pleinwacht)
- Rozet (techniekdocenten)

6.2 Ouderparticipatie/Educatief partnerschap

SBO De Piramide vindt het erg belangrijk om samen met ouders aan de ontwikkeling van hun zoon of dochter te werken. Door gezamenlijk op te trekken worden de acties en interventies, die leerlingen ondersteunen, versterkt. Het is van belang dat school en ouders elkaar goed op de hoogte houden van belangrijke ontwikkelingen rondom de leerling.

Hiervoor zet SBO De Piramide het volgende in:

- Drie maal per jaar voert de leerkracht een oudergesprek. Hiervoor gebruiken leerkrachten een uniform format. Tijdens dit gesprek wordt het welbevinden, de sociaal emotionele ontwikkeling, de executieve en de didactische ontwikkeling van een leerling besproken. Tijdens het eerste oudergesprek worden de leerlingdoelen met ouders/verzorgers besproken en ter ondertekening voorgelegd. SBO De Piramide maakt gebruik van LOVS (leerling ontwikkelings volg systeem) van CITO om de ontwikkeling van leerlingen inzichtelijker te maken.
- SBO De Piramide organiseert aan het begin van het schooljaar een kennismakingsavond voor ouders. Nieuwe ouders worden aan het begin van het schooljaar uitgenodigd voor een startgesprek met de leerkracht van hun zoon of dochter.
- Leerkrachten bellen en mailen regelmatig met ouders om hen te informeren.
- SBO De Piramide maakt gebruik van BasisOnline. Dit digitale ouderportaal stelt leerkrachten in de gelegenheid belangrijke informatie snel te kunnen delen met ouders. Ouders kunnen, via dit portaal, vragen stellen aan leerkrachten.

¹⁴ Onderwijsadviesbureau B&T Amsterdam

¹⁵ Zie Bijlage: beleidsnota duurzaam SBO in Arnhem Zuid

SBO De Piramide maakt gebruik van een “event manager”. Deze betreft ouders/ouderraad bij het organiseren en ondersteunen van diverse schoolactiviteiten. Het gaat dan bijvoorbeeld over:

- schoolontbijt;
- kinderboekenweek;
- voorleesdagen;
- koningsspelen;
- sinterklaasviering;
- kerstviering;
- afscheidsavond groep 8 (eindgroep).

SBO De Piramide wordt ondersteund door een MedezeggenschapsRaad (MR), bestaande uit een tweetal leerkrachten en twee ouders . In de MR worden beleidsstukken, formatie en de begroting besproken. De school neemt medezeggenschap zeer serieus en zal te allen tijde de inbreng van alle partijen zwaar laten wegen.

Hoofdstuk 7. Onze school: personeelsbeleid

7.1 Gesprekkencyclus, professionalisering en scholingsplan

De gespreks- en ontwikkelcyclus is een instrument om de kwaliteiten en doelstellingen van medewerkers te verbinden aan de organisatie. We zijn daarbij gericht op zowel de ontwikkeling van de individuele medewerker als op de ontwikkeling van de (school)organisatie. SBO De Piramide heeft bekwame medewerkers nodig en vindt het van essentieel belang een omgeving te creëren waarin zij hun bekwaamheid kunnen inzetten en zich verder kunnen ontwikkelen. Dit is een voorwaarde om goed onderwijs te kunnen (blijven) geven.

De leerkracht is aan zet is om eigenaar te worden/zijn van zijn eigen ontwikkeling. Floresonderwijs ondersteunt de ontwikkeling van haar medewerkers door een breed aanbod in haar Academie aan te bieden. Van leerkrachten, werkzaam op SBO De Piramide, wordt verwacht dat zij jaarlijks deel nemen aan een aantal scholingen/cursussen. Deze scholingen/cursussen worden in het R&O gesprek besproken. Zij worden gefaciliteerd door professionaliseringsuren in de jaartaak van een medewerker.

Binnen SBO De Piramide wordt op de volgende wijze invulling gegeven aan de R&O cyclus.

- Minimaal één maal per jaar vindt een R&O gesprek plaats tussen de Directie en de medewerker. Hiervan wordt een verslag gemaakt dat wordt geplaatst in Afas.
- De gesprekken worden aan begin van het jaar gepland.
- Het doel van het gesprek is om te bezien of de individuele ontwikkeling van een collega ten minste gelijk op gaat met de schoolontwikkeling. Als vanzelf wordt ook het welbevinden van de collega besproken.
- Eén maal per vier jaar vindt er een beoordelingsgesprek plaats. Hierin wordt rekening gehouden met ontwikkeling van de basis-, start- en vakbekwaamheid in relatie tot het SBO
- SBO De Piramide streeft ernaar om het overgrote deel van de medewerkers een master te laten doen. Dit is ook een gespreksonderwerp tijdens het R&O gesprek. Van tevoren is dit met collega's besproken.

7.2 Pedagogisch-didactisch handelen: eigen ambities van kwaliteit

De leerlingen, die SBO De Piramide bezoeken, zijn toelaatbaar geacht voor het SBO. De specifieke onderwijsbehoeften van de leerlingen vragen om specifiek pedagogisch handelen van de leerkrachten. Pedagogische en didactische leerkrachtvaardigheden zijn bijna onlosmakelijk aan elkaar verbonden.

Passende leerkrachtvaardigheden zijn:

- achter gedrag van leerlingen (blijven) kijken; geen enkel kind laat zomaar bepaald gedrag zien; heb begrip hiervoor;
- gedrag kunnen organiseren; preventief werken;
- zeer voorspelbaar zijn; leerlingen weten dag in, dag uit wat zij aan hun leerkracht hebben;
- gestructureerd zijn;
- duidelijk zijn;
- warm zijn in omgang; het gaat een een directe relatie;
- nauw samen kunnen werken; hij/zij is een teamspeler;

- aanvaarden dat kinderen zijn zoals zij zijn; hij/zij creëert veiligheid.

7.3 Formatiebeleid

Op grond van de CAO op het Primair Onderwijs (met name artikel 2.7) formuleert Floresonderwijs het meerjarenformatiebeleid voor tenminste vier jaar. Dit beleid wordt jaarlijks geactualiseerd en vastgesteld na instemming van de GMR (Gemeenschappelijke medezeggenschapsraad). Hiermee wordt de wijze van verdeling van de middelen weergegeven en de personele inzet per school vastgesteld. Jaarlijks wordt de meerjarenbegroting geactualiseerd en het beleid bijgesteld waar nodig. Het schoolbeleid is een afgeleide van het overkoepelende stichtingsbeleid.

Binnen SBO De Piramide wordt de formatie vastgesteld door de directie. Het formatiebeleid is een personele afspiegeling van de keuzes die de school heeft gemaakt. Deze keuzes staan beschreven in het door het bevoegd gezag goedgekeurde (meerjarig) schoolontwikkelingsplan.

7.4 Taakbeleid

Taakbeleid (optimale afstemming tussen het werk, dat op school moet gebeuren, en de kwaliteiten en de beschikbare tijd van het personeel) is geen op zichzelf staand beleidsterrein. De kern van het taakbeleid is het creëren van zodanige condities, dat optimaal wordt ingespeeld op de belastbaarheid van medewerkers. Er moet echter ook rekening worden gehouden met de kwaliteiten van de individuele personeelsleden in relatie met de doelen die de organisatie stelt. Met ingang van het schooljaar 2019 wordt de invulling van het taakbeleid voor SBO De Piramide - binnen vastgestelde kaders- vooral gedaan door (een afvaardiging) van het schoolteam. Zij mogen meedenken en gezamenlijk beslissen wij over de invulling van het taakbeleid. Dat is een uitdaging. Binnen SBO De Piramide wordt dit op de volgende wijze vorm gegeven.

Wij werken met een werkverdelingplan. Dit plan komt op de volgende manier tot stand:

- Het oude plan wordt door het team geëvalueerd. De evaluatie geldt als onderligger voor een opvolgend plan.
- Nieuwe ideeën, om bijvoorbeeld de werkdruk te verlichten, worden in het nieuwe plan verwerkt.
- Het plan wordt voorgelegd aan het schoolteam en het plan wordt zo nodig aangepast.
- Het plan wordt -ter instemming- voorgelegd aan de PMR (docenten in MR).

Onderdelen van het plan zijn:

- de verdeling van de te geven lessen en groepen over de individuele schoolteamleden;
- de verhouding tussen lesgevende taken en overige taken;
- de tijd, die leraren nodig hebben voor het voor- en nawerk van de lessen;
- de tijd, die onderwijsondersteunend personeel nodig heeft voor het werk binnen en buiten de klas;
- een opsomming van taken, die worden uitgevoerd en de tijd en verdeling daarvan binnen de gestelde kaders;
- de momenten waarop er op school door schoolteamleden pauze wordt genoten;
- de momenten waarop het team vindt dat te schoolteamleden aanwezig moeten zijn op school;
- de besteding van de werkdrukmiddelen (geldelijke middelen, beschikbaarheid gesteld door de Overheid om de werkdruk binnen het onderwijs te verlagen.
- de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de kaders voor vervangingsbeleid.

7.5 Samen opleiden/ opleidingsscholen

SBO De Piramide werkt samen met de PABO van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (HAN). De samenwerking moet leiden tot kwaliteitsverbetering van het opleiden en van het professionaliseren van toekomstige leraren en van zittend personeel binnen het PO en de lerarenopleiding. Naast het bieden van stageplaatsen wordt ook op andere manieren samengewerkt tussen school en opleiding. Het doen van onderzoek vanuit een gezamenlijk vastgestelde regionale innovatieagenda is een vaste activiteit binnen de duurzame samenwerking tussen Floresonderwijs en de HAN PABO.

Hoofdstuk 8. Onze school: kwaliteitszorg

In dit hoofdstuk worden nog eens alle aspecten van de kwaliteitszorg binnen SBO De Piramide op een rij gezet. Het streven naar en het vasthouden van kwaliteit is geen papieren werkelijkheid, maar zit ook verankerd in de mensen, in de professionele cultuur. Een cultuur van 'samen elke dag een beetje beter'.

8.1 Data verzamelen

8.1.1 Leerlingvolgsysteem

Alle scholen van Floresonderwijs maken gebruik van CITO- toetsen om leerwinst vast te stellen. Binnen Floresonderwijs wordt gebruik gemaakt van een digitaal leerlingdossier (Esis B). Floresonderwijs vindt het bepalen van de jaarlijkse leerwinst het belangrijkste doel van het leerlingvolgsysteem, zowel op individueel niveau als dat van de groep en de school. CITO meet de leerwinst op betrouwbare en inzichtelijke wijze en dus heeft Floresonderwijs, samen met SKPCPO Delta, gekozen voor het gebruik van deze toetsen.

Naast de methode-onafhankelijke toetsen van CITO nemen we ook methode-afhankelijke (methodegebonden) toetsen af. Deze toetsen geven inzicht in het beheersingsniveau. Dit betekent dat er met de methodegebonden toetsen wordt gekeken of de leerlingen de lesstof, die ze zich eigen hebben gemaakt, voldoende beheersen. In de CITO-toetsen komen ook opgaven voor die makkelijker of moeilijker zijn dan de lesstof. De methodegebonden toetsen sluiten goed aan op de lesstof, terwijl dat bij de CITO-toetsen minder het geval is.

De verwachting is dat in 2021 eindtermen voor leerlingen, die het speciaal basisonderwijs bezoeken, zullen worden vastgelegd. Op basis van deze termen zal SBO De Piramide haar ambities opnieuw definiëren.

8.1.2 CET

Alle scholen van Floresonderwijs nemen de Centrale Eindtoets af. De Centrale Eindtoets bestaat uit twee verplichte onderdelen: Nederlandse taal en Rekenen. Daarnaast kunnen scholen het facultatieve onderdeel Wereldoriëntatie afnemen. De Centrale Eindtoets toetst de inhoud van de taaldomeinen lezen en taalverzorging en alle rekendomeinen binnen de referentieniveaus. In Arnhem worden de eindopbrengsten van alle scholen gemonitord door de stichting PAS. Dit is een Centraal Orgaan voor alle Arnhemse scholen, die de voortgang van alle leerlingen in kaart brengen. In de Arnhemse Monitor Primair Onderwijs (AMPO) staan de eindopbrengsten van de Arnhemse basisscholen, voortkomend uit de gegevens van de centrale eindtoets, vermeld. Scholen kunnen de monitor gebruiken om eigen eindopbrengsten te duiden.

Op SBO De Piramide wordt niet de CITO eindtoets maar de CET AMN gebruikt met name voor die leerlingen die een VMBO school advies hebben gekregen. De overige leerlingen wordt een intelligentietoets WISC afgenomen (aangeboden door de orthopedagoog van der school).

8.1.3 Het leerteam jonge kind

Op SBO De Piramide wordt in het leerteam Jonge kind (groep 1 t/m 4) convergent gewerkt aan de ontwikkeling van de leerlingen. Het onderwijs is thematisch ingericht. Om leerlingen nog beter te volgen in hun ontwikkeling wordt de inzet van "Onderbouwd (kleutermethode)" onderzocht. In deze

methode wordt de ontwikkeling van de kinderen gevolgd op zowel lichamelijk als op cognitief en emotioneel niveau.

Tevens zet SBO De Piramide de mappen van de uitgeverij CPS in . Het betreft dan de mappen waaruit activiteiten worden aangeboden om de fonemische en grafemische ontwikkeling van leerlingen te stimuleren.

Hieronder treft men een kort overzicht aan van de hulpmiddelen en aanpak:

- een breed aanbod van materialen, variërend van peuterspelmateriaal tot didactisch materiaal groep 3;
- verschillende vormen van instructie. De kinderen krijgen instructie op niveau in kleine groepen. Denk ook aan visuele ondersteuning of herhalen van aanbod;
- verscheidenheid van aanpakken. Veel gedragingen vragen om een specifieke aanpak. Structuur, duidelijkheid en voorspelbaarheid zijn van belang;
- meer handen in de groep. Binnen de groep zijn leerkrachten, ondersteuners en assistenten werkzaam;
- aandacht voor het individuele kind. Ieder kind heeft zijn eigen traject, dat goed gevolgd en begeleid wordt door de medewerkers;
- brede expertise. De medewerkers hebben een ruime ervaring in het herkennen en omgaan met leer, gedrag en ontwikkelingsstoornissen.

Wij volgen de leerlingen middels ontwikkelingslijnen. Middels screeningslijsten en observaties wordt de ontwikkeling van onderinstroom leerlingen nauwlettend gevolgd.

Thema	Verbeterdoel	prioriteit
Onderwijskundig beleid	De school heeft een beredeneerd aanbod voor het jonge kind	hoog

8.1.4 Volgen van sociale en maatschappelijke competenties

In het leerlingdossier verzamelen de scholen van Floresonderwijs -naast informatie over leren en leerwinst voor de cognitieve vakken- ook informatie over de sociaal emotionele ontwikkeling van het kind. We gebruiken hiervoor de Sociale Competentie Observatie Lijst (SCOL) en een Leerlingscol, die in april 2017 is uitgebreid met de schalen Welbevinden en Sociale Veiligheid. Deze kunnen worden geïntegreerd in ons digitaal leerlingdossier (Esis B). De SCOL bevat naast een leerlingvolgsysteem voor sociale competentie dus ook een monitorfunctie van de sociale veiligheid en welbevinden van - in ieder geval- de leerlingen uit de bovenbouw. Wanneer Floresonderwijs de leerlingtevredenheidspeiling afneemt (één keer per twee jaar) is sociale veiligheid en welbevinden geïntegreerd in de peiling en hoeven de scholen deze niet 'los 'af te nemen.

8.1.5 Overige manieren om ontwikkeling te volgen

SBO De Piramide maakt gebruik van doelenposters voor volgende vakgebieden:

- Leren leren - sociaal (school)gedrag;
- spelling.

8.1.6 Tevredenheidspeilingen

Tevredenheidspeilingen zijn een belangrijke informatiebron om na te gaan hoe effectief ons onderwijs is. Een analyse van de tevredenheid van leerlingen of ouders kan een goed startpunt zijn voor het bepalen van verbeterpunten voor onderwijskwaliteit en het is ook een evaluatiemoment voor reeds in gang gezette verbeteringen n.a.v. de vorige peiling. Daarnaast is het vanaf schooljaar

2015-2016 door de wet 'Zorgplicht veiligheid op school', voor scholen verplicht om elk jaar de sociale veiligheid op school te onderzoeken onder een representatief deel van de leerlingen. Met de tevredenheidspeiling onder leerlingen wordt voldaan aan deze monitoringsplicht. Binnen de scholen, behorende tot de scholenkoepel Flores Onderwijs worden eens per twee jaar de leerlingen-, ouder- en medewerkerstevredenheidspeilingen afgenomen.

8.2 Data duiden, doelen formuleren en doen

8.2.1 Diepteanalyse

Twee maal per jaar worden de opbrengsten van de CITO-toetsen geanalyseerd op schoolniveau en groepsniveau. Hiervoor maakt SBO De Piramide gebruik van het hiervoor beschreven 4D-model.

SBO De Piramide heeft hoge verwachtingen van de leerlingen en heeft, op basis hiervan, haar ambities op schoolniveau geformuleerd. Deze vormen de basis voor het onderwijsaanbod en voor drie arrangementen die de leerkrachten voor hun eigen groep vormgeven: basis, intensief en verdiept arrangement. Leertijd, leerstofdoelen, klassenmanagement en didactisch-pedagogisch handelen worden nauwkeurig afgestemd op de verschillende arrangementen. Zo krijgen alle leerlingen een passend aanbod dat aansluit op de schoolambities.

8.2.2 Methode gebonden toetsen

Methodetoetsen in het algemeen helpen leerkrachten om te bepalen aan welke cruciale leerdoelen er met de kinderen gewerkt gaat worden. Zoals gezegd maken we naast de methode onafhankelijke CITO-toetsen ook gebruik van methodegebonden toetsen om de ontwikkeling van kinderen te volgen. Methodeonafhankelijke toetsen gebruiken we om vaardigheidsgroei vast te stellen.

8.2.3 Schoolbespreking

Op SBO De Piramide worden drie maal per jaar (leer)opbrengsten geduid nl:

- Nulmeting: Directie/IB formuleert doelen per groep in relatie tot de ambitiestandaard. De doelen worden aan het begin van het schooljaar vertaald naar groepsoverzichten. Deze worden met leerkrachten gedeeld en besproken. De groepsoverzichten zijn onderlegger voor de groepsplannen. SBO De Piramide maakt overzichten voor: Spelling, Rekenen, Lezen en Begrijpend lezen. De groepsplannen worden in de leerteams besproken.
- De resultaten, behorende bij de M-meting, worden op schoolniveau geduid door IB/directie. Hierin kunnen interventies worden besproken. De tussenopbrengsten worden besproken met het team, waarna zij opnieuw de opbrengsten duiden op groepsniveau. Dit is van belang voor het bijstellen van het groepsplan. De groepsplannen worden in de leerteams besproken.
- De resultaten, behorende bij de E-meting, worden op schoolniveau geduid door IB/directie. Hierna worden de eindopbrengsten gedeeld met het team. Zij duiden nogmaals de eindopbrengsten per groep. Binnen de leerteams van de school worden de groepsplannen geëvalueerd.

8.2.4 Beredeneerd aanbod

SBO De Piramide werkt met een gegarandeerd leerstof aanbod. Het aanbod betreft dan de lesstof gekoppeld aan de basisvaardigheden. De school heeft haar onderwijs op de volgende, convergente, wijze op een gearrangeerd:

1. Het basisaanbod: SBO De Piramide streeft erna om 75% van haar leerlingen uit te laten stromen op een VMBO- (BB) niveau. Het aanbod, binnen het basisarrangement, geeft elke leerling de mogelijkheid om op dit niveau uit te stromen. Het aanbod ligt dan ook, tot eind groep 6, vast.

2. Het (zeer) intensieve arrangement: Leerlingen die meer moeite hebben om zich de leerstof eigen te maken komen in een intensiever arrangement. Dit betekent dat de leerkracht leertijd stapelt om leerlingen meer te kunnen laten oefenen voor specifieke vakken. Bij het stapelen van uren voor bepaalde vakken worden vakken uitgeruild (uitruilen en dispensereren). Mocht dit arrangement onvoldoende tegemoet komen aan de onderwijsbehoeften, worden leerlingen geplaatst in een zeer intensief arrangement. Kenmerkend voor dit arrangement is de ondersteuning van onderwijsassistenten in een kleine setting.
3. Het verdiepte arrangement: Leerlingen die zich de leerstof sneller eigen maken worden geplaatst in een verdiept arrangement. De leerkracht maakt keuzes in de leerstof om zo, op een meeste effectieve manier, leerlingen te ondersteunen.

Uitgangspunt bij het hanteren van didactische principes is dat 'kennis vooraf gaat aan vaardigheden'. Binnen alle arrangementen van de school gebruiken de leerkrachten didactische principes om een hoger effect van leren op kinderen te verkrijgen. Voorbeelden, waarvan SBO De Piramide gebruik maakt, zijn:

- zo goed laten leren dat je geen fouten meer maakt (mastery learning)
- leerstof in de steigers zetten (scaffolding)
- lesstof auditief - visueel ondersteunen (dual coding)
- lesstof spreiden, niet alles in een keer, vertraging accepteren (spaced practice)
- uitgaan van een gegarandeerd curriculum.

Vanaf groep 7 clustert SBO De Piramide leerlingen op basis van hun onderwijsbehoeften. Leerkrachten dispensereren, in overleg met IB, in leerstof om zo nog effectiever aan te kunnen bieden.

Er bestaan arrangementen voor de leergebieden: Spelling, Lezen (ontluikende geletterdheid), Rekenen (ontluikende gecijferdheid) en Leren leren/sociaal gedrag. Leerkrachten werken doelgericht en er worden groepsplannen voor alle basisvaardigheden gemaakt.

SBO De Piramide heeft op alle gebieden hoge verwachtingen van leerlingen en leerkrachten.

Thema	Verbeterdoel	prioriteit
Streefbeeld: Kwaliteit	De school heeft haar ambities t.a.v. begrijpend lezen vastgesteld en deze middels een arrangement vormgegeven.	hoog

8.3 Interne audit

Alle scholen van Floresonderwijs nemen deel aan interne audits. Het belangrijkste doel van de audits is 'leren van elkaar'. De interne audits dienen naast 'leren van elkaar' nog een ander belangrijk doel. Zij zijn een bruikbaar instrument in de kwaliteitszorgcyclus en meer specifiek om voortgang van verbeterprocessen te meten. De doelen die beoogd worden met het houden van interne audits zijn:

- Het schoolteam kan zich een beeld vormen van de ontwikkelingsfase waarin het zich bevindt.
- De schoolleider kan zijn/ haar eigen bevindingen over de voortgang van de kwaliteitsontwikkeling en ook de effecte van interventies toetsen.
- Op basis van de bovengenoemde punten kan een 'maatje' gevormd worden met een andere school om te komen tot leren van elkaar.
- De schoolleider en het bestuur kunnen gezamenlijk het kwaliteitsbeleid evalueren en zonodig doelstellingen wijzigen en verantwoording afleggen.

- Scholen kunnen op onderwerp geclusterd worden om gezamenlijk te professionaliseren op dat onderwerp, waarbij de nadruk ligt op leren van elkaar tussen de leerkrachten.
- Het management -en in afgeleide zin het bestuur- kunnen verantwoording afleggen over het gevoerde kwaliteitsbeleid.

Tijdens de audit onderzoekt het auditteam in hoeverre de beoordelingscriteria (het referentiekader van Floresonderwijs), de schooldocumenten en het handelen van het personeel met elkaar verbonden zijn en wat de sterke punten en verbeterpunten hierin zijn. Zij doen dit door klasbezoeken af te leggen en gesprekken te voeren met betrokkenen. Tussentijds stemmen de auditoren hun bevinden met elkaar af om zo te komen tot verdiepingsvragen en uiteindelijk tot een eenduidige beeld. De terugkoppeling vindt plaats in een eindgesprek met de schoolleiding en bij voorkeur het hele schoolteam. De bevindingen van het auditteam en de reactie van de school worden vervolgens vastgelegd in een auditverslag. Terechte ontwikkelpunten die uit de audit naar voren komen worden verwerkt in een meerjarenplan.

8.4 MARAP

Eens per half jaar vindt een gesprek rondom de managementrapportage (MARAP) plaats tussen de directie van onze school en een lid van het College van Bestuur. In de managementrapportage legt de schooldirectie verantwoording af over een aantal vooraf gedefinieerde indicatoren ten aanzien van hun school. In de Marap wordt besproken of indicatoren op orde zijn. Eventueel worden bepaalde indicatoren nader uitgelicht, worden er afspraken gemaakt over acties en wordt er gesproken over onderwijskundig leiderschap in relatie tot de ontwikkeling van de school.

Indicatoren zijn:

- onderwijs (eindopbrengsten);
- basis op orde: check op beschikbaarheid verplichte documenten op 'Vensters PO' (medium dat de Inspectie gebruikt om haar gegevens, die bekend zijn over scholen op een goede wijze inzichtbaar te maken voor ouders);
- schooldossier van de Inspectie van het onderwijs en website van de school;
- ontwikkeling leerlingaantal in relatie tot de wijk;
- personeelsbeleid;
- ziekteverzuim;
- financiën;
- communicatie o.a.:
 - Hoe verloopt de communicatie met leerlingen (leerlingenraad)?
 - Hoe verloopt de communicatie met ouders?
 - Is instemming van de MR gevraagd en ontvangen op jaarplan en formatie?
 - Zijn er klachten bekend bij de klachtenbemiddelingscommissie?

8.5 Evaluatie

Floresonderwijs verwacht van al haar scholen (onafhankelijk van onderwijsconcept en identiteit) dat zij ten minste jaarlijks, liefst twee keer per jaar evalueren. Aan het eind van het schooljaar schrijven de scholen een zelfevaluatie. Deze zelfevaluatie bestaat tenminste uit:

- Het jaarverslag ; dit is een de evaluatie van het jaarplan aangevuld met informatie betreft:
 - sociale veiligheid en welbevinden;
 - burgerschap;
 - tevredenheidspelingen;
 - onderwijsleerproces;

- extra ondersteuning;
 - personeelsbeleid;
 - lesuren verantwoording.
 - Een diepte-analyse van de tussenopbrengsten. Scholen mogen kiezen of zij voor het analyseren van de tussenopbrengsten van de toetsen uit het leerlingvolgsysteem hiervoor de diepte-analyse van CITO gebruiken. SBO De Piramide heeft er voor gekozen om op een cyclische en handelingsgerichte wijze tweemaal per jaar de opbrengst te evalueren. Uit de opbrengsten kunnen specifieke interventies plaats vinden op school-, groeps- en leerkrachtniveau.
 - Een analyse CET/IEP. SBO de Piramide onderzoekt nog op welke wijze deze analyse gemaakt kan worden in haar onderwijspraktijk.
- Op basis van de jaarevaluatie kan het meerjarenplan en het jaarplan worden bijgesteld.

Hoofdstuk 9. Resultaten van dit SOP 2020-2025

In dit schoolontwikkelingsplan 2020-2025 is vastgelegd wat de doelen voor deze periode zijn. Als deze doelen onverkort worden uitgevoerd zal dat leiden tot een situatie in 2025 waarin:

1. de in de Sterkte-zwakte analyse van 2019 (zie hoofdstuk 1.3) beschreven “sterke punten” zijn behouden en/of structureel zijn geworden en wellicht nog verder zijn versterkt;
2. een deel van de “zwakke punten” minder zwak geworden zijn dan wel zijn verdwenen
3. de beschreven “bedreigingen” niet zijn toegenomen en ermee geleefd kan worden zonder verlies van kwaliteit van ons onderwijs;
4. de beschreven “kansen” (voor een deel) zijn benut.

Beseft moet worden dat de school zelf een grote invloed heeft op al deze punten maar voor een deel ook hulp nodig heeft van overheid en bestuur. Daarop vertrouwen we zodat we in 2025 met trots kunnen blijven stellen dat SBO De Piramide dan wel de nieuw te bouwen school een belangrijke en onmisbare plaats inneemt in het onderwijslandschap van Arnhem.

BIJLAGE 1. Meerjarenplanning inclusief eigen aspecten van kwaliteit

Onderdeel: De kwaliteit van de school

Thema	Verbeterdoel	hoofdstuk	verandering van streefbeeld	schooljaar
Streefbeeld Kwaliteit	De school maakt gebruik van een nieuwe SEO methode	3.4	Hoog	2021/2022
Streefbeeld Kwaliteit	De school stelt opnieuw ambities vast voor de leergebieden: Spelling, Rekenen, Lezen en Leren leren.	4	Hoog *begrijpend lezen.	2021/2022
Streefbeeld Kwaliteit	De school heeft haar ambities vertaald naar onderwijsarrangementen, stelt het huidige aanbod (gegarandeerde aanbod toeleidend naar VMBO) vast.	4	Hoog	2021/2022
Streefbeeld Kwaliteit	De school maakt gebruik van een nieuwe Rekenmethode	4.3	Hoog	2022/2023
Streefbeeld Kwaliteit	De school heeft haar ambities t.a.v. begrijpend lezen vastgesteld en deze middels een arrangement vormgegeven.	8.2	Hoog	2022/2023
Streefbeeld kwaliteit	De eindresultaten van technisch lezen voldoen aan de gesteld norm (school ambitie)	4.3	Hoog	2020/2025
Streefbeeld Kwaliteit	De eindresultaten van spelling voldoen aan de gestelde norm (school ambitie)	4.3	Gemiddeld	2020/2025
Streefbeeld kwaliteit	De school heeft een Rots en Water trainer/specialist	5.2	Laag	2024-2025

Streefbeeld Kwaliteit	SBO De Piramide hanteert een passende woordenschat methodiek. Deze wordt ingezet vanaf groep 1.	4.3	Hoog	2021/2025
-----------------------	---	-----	------	-----------

Streefbeeld Kwaliteit	De school maakt gebruik van een nieuwe methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling	4.3	Gemiddeld	2023/2024
-----------------------	---	-----	-----------	-----------

Onderdeel: Het onderwijskundig proces van de school

Thema	Verbeterdoel	hoofdstuk	verandering van streefbeeld	schooljaar
Streefbeeld Onderwijskundig proces	De school ontwikkelt zich tot professionele leergemeenschap	3.4	hoog	2021/2023

Streefbeeld: Onderwijskundig proces	Kennisgebieden (OJW) zijn verbonden aan woordenschatonderwijs. Zij zijn ondersteunend aan elkaar	4.3	Hoog	2021/2025 Gaat samen met het streefbeeld kwaliteit.
-------------------------------------	--	-----	------	--

Streefbeeld Onderwijskundig proces	De school heeft een beredeneerd aanbod voor het jonge kind	8.1	Hoog	2021/2023
------------------------------------	--	-----	------	-----------

Streefbeeld Onderwijskundig proces	De school heeft een leerkracht expert op gebied van EDI.	5.2	gemiddeld	2022/2023
------------------------------------	--	-----	-----------	-----------

Streefbeeld Onderwijskundig proces	Alle leerkrachten van de school hanteren EDI principes tijdens de instructie van basisvaardigheden	4.1	gemiddeld	2022/2023
Streefbeeld Onderwijskundig proces	De invulling van ateliers is gekoppeld aan het aanbod in basisvaardigheden	4.1	Gemiddeld	2022/2023

Onderdeel: De zorgstructuur van de school

Thema	Verbeterdoel	hoofdstuk	verandering van streefbeeld	schooljaar
Streefbeeld Onderwijs zorg	De school heeft het intensieve en zeer intensieve aanbod van haar arrangement beschreven.	4.3	Hoog	2021/2022
Streefbeeld Onderwijs zorg	De leerlijn Leren leren en sociaal schoolgedrag zijn geborgd	4.3	Laag	2020/2021
Streefbeeld Onderwijs zorg	De samenwerkingsschool heeft haar zorgstructuur dusdanig omschreven dat deze passend, effectief en handelingsgericht is. De zorg is cyclisch weergegeven		gemiddeld	2024/2025

Streefbeeld Onderwijs zorg	De school is/blijft/wordt een gezonde school.		Laag	2023/2024
----------------------------	---	--	------	-----------

Onderdeel: De organisatie van de school.

Thema	Verbeterdoel	hoofdstuk	verandering van streefbeeld	schooljaar
Streefbeeld Organisatie	De leerlingen scoren een voldoende met betrekking tot welbevinden	4.6	Gemiddeld	2022/2023
Streefbeeld Organisatie	De school heeft een preventief sociaal veiligheidsplan	4.6	Gemiddeld	2022/2023
Streefbeeld Organisatie	De school heeft een aanspreekpunt als het gaat om pesten en voor de coördinatie van het beleid tegen pesten.	4.6	Gemiddeld	2022/2023

Streefbeeld organisatie	De school hanteert een eenduidige leerlingvolgsysteem dat gekoppeld is aan school ambities, groepsoverzichten en groepsplannen	4.2	hoog	2021/2022
-------------------------	--	-----	------	-----------

BIJLAGE 2. Instemming MR

BIJLAGE 3. Vaststelling bevoegd gezag

BIJLAGE 4. Arrangementen SBO De Piramide

BIJLAGE 5. Beleidsnota duurzaam SBO in
Arnhem Zuid